

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozunk mezőgazdaságunkba helyes arányokat.

<p>ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:</p> <p>Egész évre 20 kor. Fél évre 10 „ Negyed évre 5 „</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.</p> <p>Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.</p> <p>A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz ozimzendők.</p>	<p>HIRDETÉSEKET</p> <p>a lap kiadóhivatala vess fel.</p> <p>Árjegyzék ingyen és bérmentve.</p> <p>Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.</p>
---	---	---

Az e lapokban foglalt czikkekért minden utánnomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: József 40-66.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — ix.	459
Gazdasági levél. — Horváth János	460
Tárca. — Kereskedelmi tanulmányut. — Dr. Prack László	460
Miként lehet állandó eselődésre szert tenni? — Schuster Béla	461
A zab nemesítése. — Tóth Lajos	462
A trágyakezelés ellenőrzése hőmér. vel. — Schrecker János	463
Kérdések és feleletek	464
Kérdések: Rozsos hajdina zöldtakarmánynak megfelel-e? B. L. — Műtrágya mérszeregény talajra. B. L. — Lehajló gyümölcsfák. F. V. — Almabor deitése. F. V.	
Feleletek: Buzabeszáradás. Szűcs János. — Here és luczernalevél lehullása. F. Z. — Cziroktetelés. Blascok Gyula — Zöldtrágyanövény agyagtalajra. Horváth János	
Aprók	465
Hírek	465

SZEMLE.

(Időjárás. — Az amerikai termésbecslések anzagolások. — Az általános gazdasági helyzet. — Agrárprogramm az A-tauj-Tornamegyei közgyűlésen. — Permaencziában a földmivelésügyi miniszterium munkásügyi osztálya. A californiai magyar farmer lap. — Az eső hizott marha árák.)

Az időjárásban misem változott. Hűvös és esős napokat élünk s eddigelé az amerikai Unióban, Canadában, Angliában, Franciaországban, sőt Csehországig is eljutott hőség és szárazság, nálunk még nem érezteti magát. Addig azonban a Bánáthban bő s talán tul sok esőzések dultak, a Maros mentén Hunyadmegyében ditto. Egyes helyeken utóbbi megyében pedig a magasabban fekvő helyeken fagy volt, mely a bab és tök termést, sőt a kukoriczát is megsemmisítette. Tehát elmondhatjuk, hogy teljesen megbolondult az idő. És Péter-Pál előtt állunk!

*

Midőn e sorok megjelentek, addigra már a földmivelésügyi miniszterium hivatalos és most már igazában számszerinti termésbecslése is napvilágot látott. Kíváncsiak vagyunk, hogy mit hozand. Nem akarunk az események s így a várakozásoknak sem elébe vágni.

Két vélemény uralkodik a termést illetőleg, melyeket alant közlünk le:

A »Köztelekhez« küldött jelentések szerint a gazdák jobb állapotban érkeztek el az aratás küszöbéhez, mint az áprilisi tél lesújtó kártelei után remélni merték volna. A természet jórészt gyógyította azt, amit a mezőgazdaság ellen vétett, ugyannyira, hogy elég kedvező kilátásokkal lehet az aratás elé tekinteni. Itt-ott

panaszoknak ugyan a szárazság, helyenként pedig a junius derekán beállott hűvös időjárás miatt, mely ártó deret is hozott, mindez azonban nem öltötte a rendkívüliség méreteit. Általában közepes aratásra van kilátás. Aránylag legjobban sikerült a buza. Ebből jó közép, helyenként kitünő termés várható, természetesen a rendesnél jóval kisebb területeken. Az árpa a végletek közt mozog. A rozs közepes. Itt-ott ritkás. Kivált a késői sikerült gyengén. Leggyengébb a zab. A kapások jók, bár a kukoriczát a hűvös időjárás kissé megviselte. A takarmányok ellen csak kevés panasz hallatszik.

Ezzel szemben a »Pesti Napló« tudósítójának véleménye f. hó 26-ról a következő a termésre mint az árák alakulására nézve:

Szombaton a buzára és a rozsrá számszerű becslést hoz a miniszteri jelentés és a zab, árpa kapnak 1-5 jelzésű taxációkat. Hogy millió métermázsákban mi lesz a szombati buza- és rozsbecsülés végösszege, bizony nem lehet tudni, ámbár kiszámították a tőzsde körül fekvő kávéházakban a hausse- és a baisse-párti spekulánsok egyaránt. Mi a számításokat és a becsléseket azért tartjuk kissé kevésértékűeknek, mert a bevetett terület számadatai nem helyesek, amelyek alapján egyáltalában készül most a termésbecslés. Mit ér az, ha a vármegyénként való átlagokból meg lesz az országos átlag és akkor a bevetett terület kataszteri holdjai a tényleges és a számításba beállított számadatban ki tudja mekkora különbségekben állanak? A szombati miniszteri jelentés becslési adatai tehát csak a kataszteri holdankénti átlagok révén tarthatnak számot érdeklődésre, de az országos mennyiség ezen az alapon egészen illuzórius, mert akármennyit is hoz ki végösszegekben a becslés, az a különbség, a mi a bevetett területben fennáll a miniszter beállítása és a tényleges terület között, az elbillenti a számítás értékét. Az egyébként külön érdekessége a mostani helyzetnek, hogy a kontremin maga sem vár most 42 millió q-nál nagyobb becslést a buzatermésben és műveleteit, lanyha véleményét az árákra, erre a 42 millió q buzahozamra építi. Az a párt, a mely az árák emelkedését várja, az 40 millió alatt látja a várható buza-termést. Ki tudná, hogy melyik spekulációs tábornak lesz ebben igaza, hiszen az se igen derül ki, hogy kinek lesz és kinek van igaza abban, hogy az a 10 filléres távolság, amelyre most a spekuláció dolgozik lefelé, vagy fölfelé, áll-e majd a kurzushoz. Az időjárás az ország egyes vidékei szerint eltérő. Vannak országrészek különösen Erdély és a Tisza-Maros szöge, a hol az eső, ugyszólván, szünetlenül hull és ott kevesebb a reménység, fekszik minden és rozsdás, vannak viszont helyek, ahol minden nagyon szép. Azt hiszszük igen eltérő mennyiségeket és minőségeket hordanak be az idén mindenütt. A budapesti spekuláció lanyha a hűvös időre,

később megszilárdult a véleménye prognosztikonra, a mely ismét esőket mondott és eső most igazán nem kell a szemképződés periódusában, akkor, a mikor sok a dőlt vetés és sok a rozsdá egyes vidékeken. A buza beéréséhez egyenletes száraz idő kell. A nagy meleg is nagyon ártalmas, hűtést kaphat. Azután majd jön a szorongás azért, hogy az aratási idő legyen jó, szóval a gazdára nehéz napok jönnek a következő időszakban és az árákra majd csak akkor kezdenek gondolni, ha ezen átestek, ha minden be lesz hordva.

A rozstot úgy fogják fel a tőzsdén, hogy készen van, baj nem érheti és mivel az új effektív rozs igen alacsony árákon kel el, tehát az októberi rozs pozíciót elveszítnek vélik, azt mondják, hogy az csak olcsóbb lehet. Persze a rozstot dolgozó malmok csak úgy veszik az augusztusi rozstot, ha pesti paritásra 90-110 fillérral az októberi kurzus alatt kapják és akkor adják rá az októberi rozstot. Hogy ezt a nagyszerű üzletet végig csinálhatják-e majd, az az osztrák és a németországi rozstermés esélyeitől függ. Most az a hír kelt szárnyra, hogy a cseh és a morva rozsvidekeken nem jók a kilátások és az még az érdekes, hogy nálunk is azok a vidékek a jobbak a rozsbán, a melyek Budapest felé gravitálnak fuvarban, de az osztrák gravitációk, azok rosszabbak, így a Nyírség és a debreczeni rozsvidek. Könnyen meglehet tehát, hogy a rozstot majd az osztrákok fogják egy kis lendülethez juttatni.

A zabra jó hírek jönnek azokról a vidékekről, a hol a zab eredetileg sem volt rossz. Ugy látszik, az utóbbi esőzések azoknak a zabvetéseknek, a melyeket nem bántott csiga és nem bántott más baj, használtak és miután a vetésterület zabban nagyobb, tehát nagyobb területeken is javult a zab. Mostanában még egy kis eső kell ezeknek a jó zaboknak és egészen jól fognak fizetni. Persze a rossz zabvidékeken, így a Bácska és a Bánság, meg a Marosvidék egyes helyein, a hol nagyon rossz zabvetések voltak, ott nem nagyon használtak az esők se, az áprilisi fagyok pusztításai megmaradtak a növény előrehaladásában is. A zabra nagy eladási megbízások vannak, mert a politikai állapotok javulása is realizálásokra készítetett. Azt mondják, ha nem lesz a balkáni konfliktusból baj, akkor a politikára vett zabokat el kell majd adni, mert mezőgazdasági indoka nincs a zab ármagasságának. Hát ezt mi nem tudjuk. Nem tudjuk, hogy mennyiben van mezőgazdasági indok a zab ármagasságában, csak azt látjuk, hogy a zab ahhoz képest, a mibe kerülni szokott, nem drága a mostani áránál. Viszont az is igaz, hogy a rozstot és a buzát egyaránt devalválják az árukban, így hát a zabnál se lehet a normális áralakulás rendes kereteire számítani.

Az esőket ígérő prognosztikon és a barométer súlyedése a kukoricza-kurzusokban is lanyhább

Abraktakarmányczikkek,

ugymint:

finom és goromba buzakorpát, malomkonkolyt, repczeolaj-pogácsát, napraforgóolaj-pogácsát, melasset, szárított répaszeletet azonnali és őszi szállításra legelőnyösebben ajánl:

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE abraktakarmanyozasí osztálya

Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

sziutációt teremt, az új tengeri 4, az ó-tengeri 5—5 fillérrel olcsóbbodtak. Az új tengeri kezd már nagyon olcsó lenni és ott is elszámítják majd magukat az emberek a területi többlettel!

Mint már jeleztük, az amerikai terméskilátásokat nagy óvatossággal kell fogadnunk. Ugyanezt mondja a Prof. Ruhland is. Míg május 1-én 91.9 volt az amerikai jelzés, addig június 1-én már csak 83.5-el jelzik. A július 1-ei pedig még kevesebb lesz. A múlt évben június 1-éről 95.8-ról, júliusra 89.3 és így 938 kg.-ról 959 kg. esett vissza a becslés hektáronként. És a végleges becslés, mely 1170 kgra volt kontemplálva szeptember 1-én 1061 kgra esett vissza. Milyen különbségek a megbízhatatlan becslésekben. És a rossz amerikai becsléseket a római nemzetközi mezőgazdasági intézet utánozza. Szerencse, mondja Ruhland, hogy Németország és Ausztria nem csatlakoztak a római intézethez. Most csak arra vagyunk kíváncsiak, vajon az „Oesterreich“ szóban Magyarország benne van-e? Mert szeretnek bennünket is Ausztriába bekebelezni, bemaszkolás nélkül is. Az amerikai múlt heti hausse-t, ottan most áresések követik. Hogy miért, nem tudjuk. Talán utánozzák az európai piacokat? De hiszen ennek is megvan a maga közgazdasági jelentősége. Az északamerikai Unióban is a háborús hírek következtében még a legbiztosabb kamatozású papírok is hatalmasat estek. A pénztelenség ott is állandó. Akárcsak nálunk. A kisemberek letörtek s az a néhány nagyobb kaliberű pénzkapacitás azt teszi, a mi neki legjobban esik. Jellemző a helyzetre, hogy még az angol bank a már leszállított kamatot ismét felemelni szándékozik és az osztrák-magyar bank magas kamatlába pedig továbbra is fentartatik.

Mindenesetre jellemző a kassai nagygyűlésre, hogy ha Simitsch von Hohenblum nem kel ki a határidőjárték ellen, úgy azt Kassán szóba sem hozzák. Sem azt, a mire egy izben e helyen utaltunk, hogy mily veszély fenyeget, ha előbb akarja a kormányzat a kiegyezést Ausztriával megkötni, hogy az osztrák ipar kedvéért, azután a Balkán szerződés simán, a felhatalmazási törvény értelmében keresztülhajtassanak. Annál kellemesebben érintett mindenkit, hogy dr. Vitéz Győző az Abauj-Torna vármegye közgyűlésén, még június 14-én felszólalt mindezen tényezők ellen és hatalmas érvekkel telt beszédében fej-

tegette a bekövetkezendő lehetetlen állapotokat. Ezt kívántuk megjegyezni és csak azt szeretnők megélni, hogy a többi vármegyékben is hasonló beszédeket és tiltakozásokat hallhassunk, mert az összetartás nélkül lehetetlen nagy dolgokat alkotni. Ezt hangoztatta különben a gazdaszövetségi nagygyűlés is: »Egyesült erővel!«

A magyar királyi földmívelésügyi minisztérium munkásügyi osztálya az aratás tartama alatt június hónap 21-étől kezdődőleg további intézkedésig állandó éjjel-nappali szolgálatot tart és gazdasági munkásközvetítői, valamint bármely gazdasági munkásügyi kérdésben akár szóbeli (telefon), akár írásbeli (távirati) megkeresésre azonnal intézkedik, illetőleg válaszol. Távirati cím: Földmívelésügyi minisztérium munkásügyi osztálya. Telefon cím: Földmívelésügyi minisztérium középpontja (45—81-től 45—86-ig) 25. mellékszám. Interurban: Budapest 54, 83.

»Californiai magyar farmer« czimen Igali Szvetozár, e lapoknak több éven át volt szerkesztője, a ki Oaklandba tette át néhány év előtt székhelyét és amerikai farmer lett, ugyancsak Oaklandban havi folyóiratot indított meg. A lap első számát beküldötte hozzánk, melyben igen kedves és a californiai magyar farmerek világából tanulságos cikkeket közöl. Csak azt nem értjük, hogy t. kollegánk és munkatársunk a gyümölcsfák gomba és rovarnyavalyái czimű cikkében teljesen kihagyta a californiai (mészken sós) lét, a melylyel a cyangázt kivéve, a legjobb eredményeket lehet elérni. Hiszen, mint a neve mutatja, a lé Californiából származik.

Nemcsak minálunk esnek a marha és főleg a hizott marha árák. Különösen érezhető ez a borjú árainál, a mennyiben az irányzat nagyon lanya és 8—12 fillér csökkenéseket tapasztaltunk a borjúknál ujabban f. hó 24-én. A belöldi szopósák árai 100—106 fillérig terjedtek és csak kivételesen volt 112 fillér elérhető. A sertések árai bizony szinte alpárik és folyton, már hetek óta lanya az irányzat. Németországban hasonlóak a jelenségek. Ott a hizott marha 100 fontonként 2, a juh 1 márkával emelkedett, míg a borjú 3, a sertés 1/2—1 márkával esett. Rossz auspiciumok a gazdákra nézve, de azért a fogyasztó fizet mint a köles, mert a husárok ugyanazok, mint voltak.

—ix.

Gazdasági levél.

Irta: Horváth János.

Pa-Ráczegres, 1913 június 23.

Isten jóvoltából ismét elértünk a gazdák vizsgája, az aratás idejére, a mikor számot adhatunk egy esztendei sáfárkodásunkról.

A számadást a szokásos mentegetőzéssel kellene kezdeni, hogy hát így, meg úgy tudtuk előre, hogy komisz lesz ez az év; rámutatnánk fejtegetőre állott visszáságaira, talajt lehűtő örökké esős ősze, az enyhe, sáros télre, a kemény fagyos februárra, a nyári márcziusra, a havas, fagyos áprilusra, a száraz májusra, a felhőszakadásos júniusra. De hát ezt úgy is tudja, érzi mindenki. Aztán meg olyan idővel kell dolgoznunk, a milyen éppen van: nem mi csináljuk. A gazda dolga éppen az alkalmazkodás az adva levő viszonyokhoz. Kihaszni a mi arra való, lehetőleg elhárítani, a mi káros, veszedelmes és levonni a tanulságokat a jövőre nézve.

Mindjobban tért hódít a törekvés, hogy a gazda minél több őszi kalászt és azt minél intenzívebben mívelhessen. A több kalászos vetése, tudvalevőleg, az idén vízbeesett, a jó bemivelés nemkülönben. A hivatalosan konstatalt 12% kevesebb vetés csak a papíron annyi, a mezőn tetemesen több. A kiszántásokról nem szól a nóta. Kár, hogy elmaradt a Köztelek múlt évi kérdő-ive ez irányban. A ki látta az idén a mezőkben a kényszervetések, őszi buza megfejlését tavaszi búzával, rozsokét árpával, az elgondolhatja, hogy minő helyzetben van a gazda, hogy ilyen mentőeljárásokhoz kellett nyulnia.

A márcziusban kelt búzák tenyészideje annyira megrövidült, hogy rohanva kellett fejlődniük, hogy az érlelő időre készen legyenek. Ezen hirtelen fejlődés fölnyergulásban nyilvánul. A júniusi zivatarok, rohanó záporok aztán elbántak az ilyen vetésekkel. Lesz korán dült, félszemű buza, ocsu, üres kalász nagyon elég.

Az intenzivítás áldásai mégis csalahatatlank, ezidén is, mint eddig is, átsegítik aránylag kisebb kárral a gazdát a természet mostohaságain. A kik kellő igaerővel rendelkezvén, jókor és jól megmunkált talajba idejében vethettek, most gyönyörködhetnek jó reményre jogosító vetésekben. A ki jól táplált talajba vethetett, még ha későn is, kellemesen látja, hogy még áprilisban is kiszántásra itelt búzáján érvényesült a talaj gazdagsága: normális ma a buza. A talán már

TÁRCZA.

Kereskedelmi tanulmányut.

Irta: Dr. Prack László.

A Keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia harmadéves hallgatóinak kötelező nyári nagyobb tanulmányuti kirándulása az eddigiszokásos exkurzióktól lényeges eltérést mutat. Eddig ugyanis az volt a kirándulás alapelve, hogy általa az életbe kikerülő fiatal gazdák röviden megismerjék a helyes üzemek gyakorlati módját, lássák az egyes kiváló intenzív gazdaságok berendezését, kezelését, az egyes gyakorlati üzemi elveket; lássák a *termelési technika* gyakorlatát künn az életben megvalósítva. Az által, hogy igazán kiváló gazdaságokba, uradalmakba irányított a tanulmányut, valóban mindig volt elég alkalom úgy a növénytermelés, valamint az állattenyésztés, sőt még a gazdasági mellékiparágak technikáinak nevezetességeit és tanulságos mintegy fogásait megismerni.

Az ideai tanulmányutnak ettől eltérőleg főcélja az volt, hogy a hallgatóság a *mezőgazdasági kereskedelemnek* legnevezetesebb eszközeit közelebbről megismerhesse. *Bábolnára, Kisbérre* és *Budapestre* irányított a kirándulás. Csak az utóbbiról, a legfőbb kereskedelmi gócponton szerzett impressziókról akarok jelen eset-

ben szólni, de a mellett mégis kötelességemnek tartom e helyütt is megköszönni az említett ménesbirtokok vezetőségeinek ama szakzerű szíves kalauzolását, a melynek következtében a gyakorlati gazdálkodásból a hallgatóság csakugyan megismerhette azt, a mi rövid néhány nap alatt egyáltalában megismerhető volt.

Budapesten az első nap kora reggeli óráiban a Közvágóhidat tekintettük meg. Örömmel szemléltük a fővárosnak saját kezelésében levő üzemeit, melyeknek úgy a közegészségügy, valamint a közlelmezés tekintetében igazán nagy jelentőséget kell tulajdonítanunk: ugymint a tojás- és vajértékesítő vállalatot, a kolbászárú gyárat, a fővárosi kenyérgyárakat izletes és olcsó termékeit, a szegényebb osztályokra nézve annyira fontos lóhúskimérést és az elkobzott, de párolással veszélytelenné tett husnak pároló és kimérő helyiségeit. A vajforgalomnak legnagyobb részét *dániai* vaj teszi: élénk tanubizonyosága annak, hogy okszerű gazdálkodással, helyes szervezetű és eszközű *mezőgazdasági kereskedelemmel* még mily kicsi ország is *világpiacot* képes teremteni produktumainak. Mivel a főváros üzemei nem nyerészkedésre alakultak s a haszon csak oly foku, hogy az önköltséget fedezze, így megvan nemcsak annak a lehetősége, hogy olcsóbban juttassa élelmiszerekhez a fogyasztó közönséget, hanem hogy a gazdától is jobb áron vehesse át a terményeket.

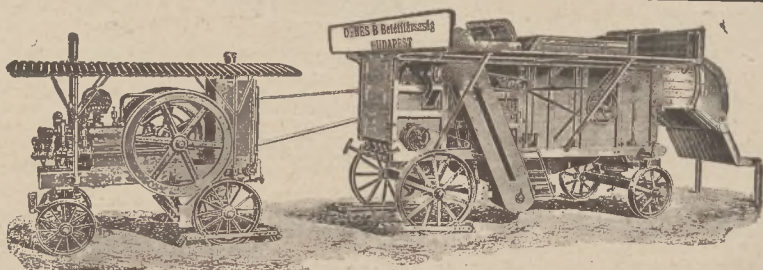
Éppen ezért nagyon is kívánatos, hogy ezen még most kicsiny üzemeket a főváros még oly mértékben bővítené, hogy az *árakat* a konkurrenciá révén úgy az eladó gazda, valamint a fogyasztó közönség érdekében kedvezően *befolyásoltatná*.

Nagyon elszomorító dolgokat hallottunk a vágóhídi állatkereskedelmet illetőleg. Az állatvásár *alkuszok, bizományosok* és *állatvásár-pénztár* közvetítésével bonyolódik le a termelő gazda és a mészárosok között. Első pilanatra világos a dolog, hogy a *sok közvetítő* között marad a haszon legnagyobb része, úgy, hogy *csak olcsón* tudja eladni az állatait a gazda s a fogyasztó városi közönség *mégis méregdrágán* fizeti a húst. A közvetítők egyike-másika néha *nagy költségeket* számít föl az eladás körül a gazda részére. Léteznek az úgynevezett *»álvevők«*, kik összepaktálnak a megbízott eladókkal, miből természetesen ismét csak a termelőnek és a fogyasztónak van kára.

Az bizonyos, hogy a vásárokon mindig van inkorrekttség, de hogy az ország legnagyobb szuroállatvásárján ily mértékben legyen, az nem nézhető tétlenül s kell, hogy ezen valamely helyes gazdasági kereskedelmi intézkedéssel segítünk. Kívánatosnak látszik, hogy a főváros s saját husipari vállalatai mellett a *vágóhídi állatkereskedelmet* is oly mértékben tenné sajátjává, hogy az áralakulásra *lényegesen* hatást

A közeledő cséplési időnyre való tekintettel felhívjuk a tisztelt gazdaközönség figyelmét, hogy mielőtt cséplőkészlet-szükségletét fedezné, okvetlen forduljon árajánlatért **DÉNES B. Betéti társaság-hoz, Budapest, V., Lipót-körút 15. J. KRÁTKY gépgyár, PRERAU** csász. és kir. udv. szállító vezérképviseletéhez, hol állandóan nagymennyiségben raktáron állanak a legkülönbözőbb nagyságú cséplőkészletek. — Ezek közül kiemeljük a raktárunkon lévő **30 HP. eredeti német gyártmányú**

MAGÁNJÁRÓ BENZINLOKOMOBILT, mely egy 54" vagy 60"-os cséplőgépet, valamint nagyobb szabású malmot képes üzemben tartani. A gép tökéletessége, sokoldalúsága és bámulatos olcsósága miatt ajánlatos annak minden gazdaság részére való beszerzése.

Kérje okvetlen képes árjegyzékünket és árajánlatunkat.

ismételten superfoszfátos földek buzája nagy és telt kalászu. A kora tavaszi vetésápolás, a talaj friss szellőztetése, az új életre képesített baktériumvilág munkája után soha nem hitt fejlődés indult meg május melegére. A Zehetmayer, hengerborona, a Widdler, a szegeshenger váltakozva, szükség szerint ismételve jó talaju földek gyenge vetéseinek csudát tett ezidén, mert nagyon rossztól féltünk.

A gazdag talaj, értem alatta akár a termeszettől, akár a mesterséges táplálástól tartalmasat, sokat megenged, sőt kötelez is. Legelőbb a kevés, de fokozottan gonddal kiválasztott vetőmagot. A sűrű vetés szüksége hiányos talajmunkálásra vall. Jól bemüvelt földbe, gazdagított talajba, jól kiválasztott magból nem csak hogy kevesebb elég, de nem szabad sokat vetni. A sűrű vetés megdül, fülled, hűtést kap, silányat és keveset ad. A késő érés a nem sűrű állásban nem aggaszt már senkit. Szuperfoszfát adásával siettetjük az érést is, emelhetjük a termés minőségét is, mennyiségét is.

Tíz év előtt megkövetelték tőlünk, hogy egy m. holdra elvessünk 100 kg. buzamagot, és még sem volt sohasem elég sűrű, sem a vetés sem az aratás. A 100 kg. buza ára legalább 22 K. Ma a legjobb vetésünkben van 55 kg. jól elkészített buzamag, értéke — a több munka miatt — megér, képvisel per K 24 —, 55 kg. ára tehát K 13.20. A különbség árán (22. — — 13.20 = 8.80 K) megvehetem a szükséges superfoszfátot. És van legalább természetesen nevelt, egészséges jó fizető buzám. Neked is, nekem is, mindenkinek is.

Ezévi buzatermésünk a megkevesbedett terület egységein nem éri el a múlt év termésátlagát mennyiségben. Minőségben talán fölül mulja, kivált ha a mostani borus, hűvös napok átmennek az érés idejére is. És tudvalevő, hogy »a jó érés annyi, mint az aratórész«, azaz mennyiségben, inkább súlyban is nevel.

Rozsokról referáltam már. Ma annyit változott a helyzet, hogy a virágzás a tavalyinál teljesebben sikerült, nem lesz olyan sok ablakos kalász. Mégis örülhetünk, ha elérjük a múlt évi hozamot. Érdekes, hogy a rozsszal keverékben vetett pillangós virágu növények ezidén hozamban tulszárnyalják a múlt évet, jelülül a rozsgyengébb fejlődésének. Őszi takarmánykeverékek alacsonyok maradtak és rövid ideig tartottak más évhez képest.

Tavasziakból: cukorborsó korai fajtáit két héttel visszavetette az áprilisi fagy, hó. Lencse, bükköny, egyéb borsónak nem ártott.

A zabok általában rövidek, gyengén zártak, foltosak, csigásak, későn kalászolnak. Jók csupán a trágyás tengeri után következettek, sorba adott szuperfoszfáttal. Ezek erősek, feketék és talán ezek megadják a tavalyi 900 kilós m. holdankénti termést. A többiek nem biztatnak.

Az árpából az őszi erős fejlődésű, tavaszi ritkás, de fejés. Répa a hány, annyiféle, szélsőségesek Czukorrépákban sok a pótvetés. Nem remélnék akkora sikert, mint a múlt évben Korai jól sikerült vetéseknek azonban kitünő állásuk van. A juniusi futózáporok sok fiatal répát beiszapoltak. Az utolsó napok esős időjárásában nagyon kigazoltak a répák, a mi azért is baj, mert az aratás küszöbén semmi pénzért sem kapható kapás.

Tengeri nagyon mutatja a talaj múlt évi szokatlan mély lehülését. Elkéstek 2—4 héttel. Homokosabb, könnyebben melegedő talajon előbbre vannak, másutt most kezdenek erőre kapni. Az ideai termésátlagot lerontja majd a sok üres folt, a melyek a rosszul csirázó tavalyi mag után keletkeztek, különösen kisgazdáknál.

Dohány kiültetése a májusi esők alatt készült meg, tehát azért zárt állásuk. Múlt évben gőzekével, tavasszal porhanyítóval ápolta talajon a superfoszfátos kerti dohány erős, jó fejlődést mutat. Második kapálása kész.

Szöllők tengődtek az áprilisi fagy után egész e hó elejéig. A mióta a talaj melegszik, szinte abnormális gyors fejlődést mutat lombra, termesre persze már nem. Peronoszpóra a lédus lombozaton fokozottan felős, védekezés mindenütt állandóan folyik. Hirtelen veszedelmek gyors, azonnali elfojtására a bordói lé mellett használják a Pulvazurót. Könnyű munka, nem piszkol, nem mar, gyors, hatásos is, csak nagyon drága. A molyhernyókkal megveszódottunk kézi szedéssel. Bármint fáj is ezidén a fagy miatt a feltermés elvesztése, biztató a tőkék reaktíválódása lomboztatban, egészségben, hogy majd tán jövőre többet remélhetünk. A losonci fekaltrágya hatása a homokszőlőben feltűnően meglátszik.

Rétek $\frac{3}{4}$ rész termést adtak. Legelőink silányok. Luczerna első gypját elvitte az áprilisi tél. Adott 700 kg. szénát m. holdanként. A második kaszálást marokban érte a 32 mm-es eső.

tudna gyakorolni. Hiszen a vidék is alapul veszi a budapesti árakat s e miatt ott is a legtöbb helyen tarthatatlan állapotok vannak. A legtöbb irányadó piacot mentessé kell tenni mindenféle vásári elfajlásoktól, még pedig haladéktalanul az egész ország mezőgazdáinak és fogyasztóinak érdekében.

A Közvágóhidról a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizlalo telepeire mentünk. A szövetkezeti hízatlásnak amaz előnyei, hogy nagyban a takarmány olcsóbban szerezhető be, a sertésvész elleni védőoltás gyorsabb, elhullás esetén még mindig értékesül némileg az állat, világosak. Mindamellett hátránya, hogy Kőbánya állandó vészterület s hogy az értékesítésnél a közvetítés nem nélkülözhető, a mi szintén drágává teheti az ügyletet. Ez a magyararázata annak, hogy a gyakorlati gazdák közül már régebb idő óta ellentétes véleményeket hallottam. Éppen ezért a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete a hízatlási vállalatuk eredményét helyesen csak úgy mutathatja be a gazdaközönségnek, ha prospektusában nem egyes eredményeket hoz fel, hanem az összes eddigi hízatlásai-

ról egyesített üzemsztatisztikai kimutatást készít, mert hiszen a statisztikában az egyes eset nem bizonyít semmit, hanem a tömegészlelés, az átlag, a mi csakis az összüzemnek termelési és mérleg-kimutatásaival tudható meg. Ezt a körülményt figyelmébe ajánlhatom a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének úgy a saját, valamint a gazdálkodóknak, illetőleg hízlatatóknak érdekében.

A gypjumosógyár meglátogatásáról a technikai leírást szintén mellőzöm. Mint gypjpiacz kereskedelmileg fontos a gazdára, éppen ezért vettük föl programunkba. De azonkívül fölkelletten bennünk azon impressziót, hogy bizony jó volna maguknak a gazdáknak szövetkezeti uton gypjumosógyárat alakítaniok s ez által nyereséges gazdasági mellék ipari vállalattal tetemesen növelhetnék gazdaságaink jövedelmét.

Budafokon a pinczemesteri tanfolyam mintapinczéit, majd a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének borpinczéit tekintettük meg. Hatalmas borpinczát láttuk az előbbiben a finomabb boroknak, az utóbbiban pedig főleg az ol-

Az apró markok azonban lehetővé teszik egy forgatás után, hogy a levétermést megmentve, zöld szénát kaphassunk. Ezen második gypju ad tán 10 q szénát. Lóhere adott 10 q szénát, sarja erősebbnek mutat. Baltaczimokról kaptunk 18 q igen jó minőségű takarmányt magyar holdanként. Zabosbükköny-takarmányok megkéstek, későn kalászoltak, e héten kerülnek kassa alá, s így bizony beleér az aratásba.

Adjon Isten jó aratást!

Miként lehet állandó cselédségre szert tenni?

Irta: Schuster Béla.

A nagyon rossz cselédviszonyok sok gondot okoznak a gazdának s a gazda a legtöbb esetben képtelen javítani ezen.

Azon körülmény, hogy míg a napszámberék óriási módon emelkedtek, a cseléd fizetése pedig a régi maradt, okozta azt, hogy a jóra való, szorgalmas munkás a cselédsorból a zsellérsorba lépett. Ezt nem is lehet rossz néven venni tőle, hisz mindenki, ha teheti, javít helyzetét.

A kapásnövények kiterjedt termelése mellett, vidékünkön (Pozsony megye külső járása) a mezőgazdasági napszámzó munkás kora tavasztól késő őszig mindig kap munkát s ha akar és utána jár, télen is akad mindig munkája, úgy, hogy 300 napon át talál foglalkozást s évi keresete 900—1000 koronát mindenestre kitesz. Mert igaz ugyan, hogy a téli férfinapszám néha 140, sőt 120 fillerre is alászáll; de ez a napszámber csak nagyon rövid időn át lesz fizetve, míg a kapálások megkezdésétől egész a kapásnövények betakarításáig napi 2—3, sőt 4 koronát is (aratás és cséplés idején) keres naponta a munkás napszámában is. Ha pedig tekintetbe vesszük azt, hogy a szakmáymunkáknál, mint répa egyezés (szálasítás), kaszálás, földkiemelés, répa és burgonya rakványozás, répa, tengeri és burgonyaszedés, gabonafelmérés, trágya vagy egyéb szekerre rakása, tengerimorzsolás, cséplés stb. mellett napi keresete 4—5—6 korona és ezen felül is mozog s ha tekintetbe vesszük, hogy a pénzért aratás mellett egy pár aratómunkás keres 10—12 koronát, részesaratás mellett vidékünk átlagtermését véve alapul, 18—20 koronát is, az 1000 koronára tett kereset könnyen kijön. De mind ezen munkák mellett vállal még némi részes munkát is, télen végez famunkát, hol pénzért,

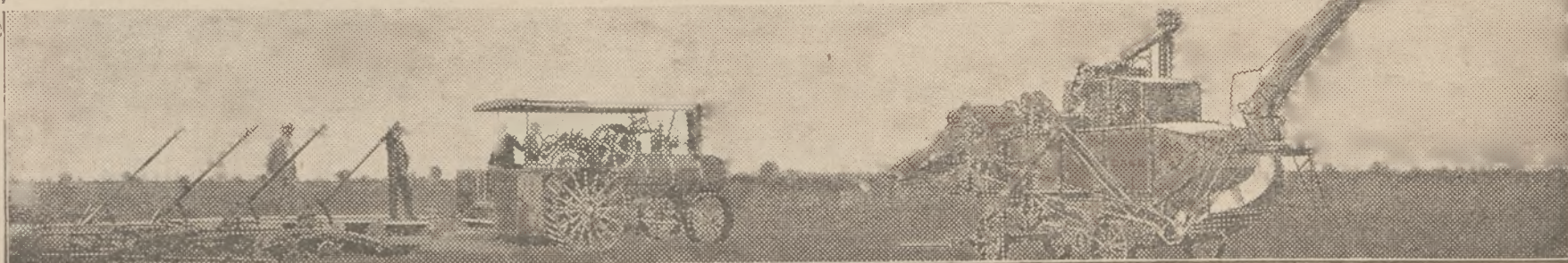
csöbb tömegboroknak. A pinczemesteri tanfolyamon különösen azon üzleti elvet láttuk megvalósítva gyakorlatilag, hogy a boreladásnál milyen fontos az izlésesség, a csinosság és a tisztaság. Manapság nagyon megkárosodhatik az a vevő, a ki borait dohos levegőjű pincében, piszkos poharakban kóstoltatja a vevővel. A kellemes, hűvös és tisztalevegőjű borkóstoló terem és a pompás borárvavező csarnok — a hol mi is végigkóstoltuk a tanfolyam kiválóbb borait — csakugyan ezen elvet valósítják meg. A remekberendezésű, hatalmas pinczelabirintus valóban méltó helye az ország egyik legnagyobb borpinczának.

Az éjjeli órákban a Rottenbiller-utcai tejcsarnokot tekintettük meg. A lázas, gyors munka, mely ott ilyenkor folyik, a praktikusabbnál praktikusabb gépek tömkelege, valóban impozáns látványt nyújt a látogatóknak. A hatalmas tejmennyiségnek okszerű és tiszta kezelése nemcsak a közéletelés- és a közegészségügynek érdekeit szolgálja, hanem alapját képezi a tejkereskedelemnek is, melynek jelentősége a gazdaságok egyre növekvő intenzivitása folytán

CASE

automatikus cséplők 8—10 munkással végzik azt a munkát, melyhez régi rendszerű cséplőknek 25 ember kell.
Magyarországba évek óta bevezetve!!

Vezérképviselő: HAHN ARTHUR és TÁRSÁI BUDAPEST, VIII. kerület, Üllői-ut 52/G.

hol részert s ezen munkáknál is kikeres többet, mint 3-4 koronát. Annyi keresetforrása van, hogy az iparkodó, jóra való munkás keresete az 1200 koronát is megüti. A helyzete pedig sokkal jobb a cselédénél, mert hisz az ő vásár- és ünnepnapjai szabadok s mi magunk, a gazdák is könnyítettünk rajta; mert a napszamosokért, veresség mellett megszűnt a napfelkeltétől napnyugtáig tartó munka s napszamosaink csak 6-6-ig dolgoznak. Reggel is, este is van még így ideje a háza körüli munkák elvégzésére, sőt a jóra való, iparkodó munkás még a részes földjét is reggel és este kapálja, műveli.

Evvél szemben a cseléd keresete lakbér, sertéslegelő s minden egyebet beleértve 600-700 korona között változik s munkája nem oly kényelmes, mint a napszamosé, hisz tőle megkivánjuk, hogy nyáron hainali $\frac{1}{2}$ 3-3 óraker már állatjait etesse s négy óraker, de legkésőbb $\frac{1}{2}$ 5-kor már befogjon s napnyugt után hagyja abban a munkát; de azért télen is 4-től 6-ig dolgoztatjuk s ha valami munkát meg kell szoritani, azt mindig a cselédnek kell megszenvedni és vásárnap is el kell látni állatjait s csak nagy ritkán hagyhatja el vásár- vagy ünnepnapra a majort.

Ha mindezeket tekintetbe vesszük, be kell látnunk, hogy a cseléd helyzete sokkal rosszabb, keresete sokkal kisebb, mint a napszamosé s így csak természetes, hogy a jó és iparkodó munkás a cselédsorban meg nem marad, hanem csak az, a ki attól fél, hogy másképen megélni nem tud.

A gazda nem nélkülözheti az állandó cselédet, így a cseléd tartó gazdának, az uradalmi tisztségnek arra kell törekednie, hogy hiánya ne legyen cselédben és hogy cselédsége jóra való munkásokból álljon. A mezőgazdasági egész üzem megdrágulásával nem javíthatjuk meg annyira a cseléd keresetét, hogy az a zsellérel egyenlő keresetre tegyen szert; de olyan módon kell a cselédet segíteni, hogy abból a gazdaság is hasznot lásson s a cselédek jobbra valója többet is keresen.

Ezt pedig elérni csak a cseléd jutalmazásával lehet, a mit pedig okkal-móddal minden munkánál keresztül lehet vinni. Hordáskor például természetesen a távolságot mindenkor mérlegelve, kiadom a parancsot, hogy mindenki köteles 6 keresztet rakodni (nálunk 26 kévés keresztetek vannak) s köteles hétszer fordulni s minden

további kereszt behordásáért 2 fillér jutalomban részesül, sőt lehetne ezen felül még annak, a ki legtöbbet hoz be, külön 20 fillér jutalmat adni. Szénahordáskor nehezebb e jutalmat igazságosan fizetni, mert a hidmérleg nincs mindég kéznél, itt szekérszámra adom a jutalmat s a ki egyszer nem rakja jól meg a szekérét, az arra napra jutalmat nem kap. A répa, burgonya, trágya stb. hordásnál szintén, a távolságot mindig tekintetbe véve, szekérszámra fizetjük a jutalmat, ha az mázálva lesz, természetesen még könnyebb a jutalmazás. A vetésnél szintén a gép vetőszélessége, a tábla formája szerinti megállapítom, mennyit minden gépnek vetnie kell s ezenfelül úgy a gépvezető, mint a gép után járó munkás jutalomban részesül; de ezeknek a jutalom már csak a vetés kikéltése után fizettetik ki, a ki csikokat vagy ablakokat csinált, a ki a gépet nem vezette egyenesen, az jutalomban nem részesül.

Ott, a hol a béres, kocsis gyalogmunkát is végez, szintén hasznára lesz a gazdaságnak s ilyenforma jutalmazás.

Persze némi munkát is ad ezen jutalmazás pontos keresztülvitele, de ha egy belterjes nagyobb gazdaságban a pontos iga és munka elosztást keresztül lehet vezetni, akkor ennek a naponkénti vezetése sokkal könnyebben eszközölhető.

Az ellenőrzés sokkal könnyebb. Ha egyszer meggyőződöm arról, hogy a cseléd nem annyit rakott fel, mint a mennyi el lett rendelve, az e napon jutalomban nem részesül. Ha répa, burgonya stb. hordásnál egyszer látom, hogy szekere rendesen megrakva nincs, vagy földesen rakta fel a répát, burgonyát, vagy nem takarította le a fenékdeszkát a rakodás előtt, az ezen napra jutalomban nem részesül. Egyáltalán jutalom csak tökéletes munka után jár.

Természetesen észszerűen kell megállapítani a követelt munkát s ezt nem a gép szélessége, az ökör mozgási sebességéből kiszámítani, hanem megbízható emberünk, de még inkább a magunk egész napi állandó jelenléte fogja megmutatni, hogy mit lehet végezni. De jól kell az állatot is tartani, hogy ilyen munkára képes legyen, bár cselédeim megtanulták már, hogy ha az ökör kifekszik, ha szekerünk felfordul vagy megsülyed, ha gépe török, kevesebb jutalomban részesül, mint a nélkül; ha pedig kapzsiságával bajt vagy kárt okoz, természetesen jutalmat nem kap.

mindig nagyobb és nagyobb lesz a mezőgazdaságra nézve. Különösen érdekel minket mint gazdákat a tejesarnoki *szövetkezés* ama tulajdonsága, hogy nem nyereszkedésre alakul s mert a nettó haszon csak az önköltségek fedezésére irányul, ez által a tejárak úgy a gazdára, vala mint a fogyasztóra nézve előnyösek lesznek.

A központi vásárcsarnoknál szintén a kereskedelmi berendezkedés megismerése volt a főczél. A mezőgazdaság érdekében itt is kívánivalót konstatálhatunk. A termények értékesítését *közvetítők* végzik. Vannak *hatósági közvetítők*, ezeknek jutalékjuk százalékokban meg van határozva (5% zöldségfélékért és 8% hús-félékért jelenleg), de sokkal többen vannak *magánbizományosok*, kiknek jutalékjuk *nincs* fixirozva. (Ez utóbbiak 1000 korona óvadéktelre kötelesek). Az áru a napi áron kimutatás szerint adatik el, a melyből azonban a *költségek* levonatnak. Világos dolog, hogy az értékesítés néha annyiba kerül, a mit a mezőgazda nem minden terményénél bír ki. Éppen ezért a jelen körülmények között alapos előzetes kalkulációval kell élnie a gazdának, ha terményeit

itt akarja értékesíteni. Ezen előszámításnál a fuvardíjat, fogyasztási adókat, vámot és a közvetítők költségeit kell számításba vennünk, hogy megkaphassuk a termelő kezéhez jutó nettó árat. A jelen időben egyébként nagyon érezhető a vásárcsarnokban a *bolgárkertészek hiánya*: élénk tanubizonyossága annak, hogy mily sok tenivaló volna a *magyar zöldségtermelés* terén.

Programmunk utolsó állomása az *elevátor* és a *Közraktárak* volt. Az elevátor maga 300 ezer mázsa, a közraktáraival együtt pedig összesen 900 ezer métermázsa terménynek befogadására képes; ilyképen valóban hatalmas eszközét képezi szemes terményeink kereskedelmének. Tökéletes kezelési módját és a piacra az előkészítést ugyszólván még a legmodernebb gazdasági magtárakban sem lehet elérni. Nem kell hangsúlyoznom, hogy a gabonapiacz kedvező alakulásainak kihasználhatósága és a megmenekvés által a kényszereladásoktól mily nagy jelentősége van a közraktáraknak. A gazdák szempontjából még csak a *szövetkezés útján* alkotott közraktáraknak volna még nagyobb jelentőségük, melyeknél a raktározási

E rendszerrel elértem azt, hogy például a »Deyl«-féle répakapával, váltott lóval, de ugyanazon emberekkel naponként végzek 8-9 magyar holdat, hogy a 137 cm. vágó szélességű »Admiral«-kaszálógéppel, váltott lóval elvégzek 10 magyar holdat, hogy 21 soros $4\frac{1}{2}$ " vetőgépeimmel bevetek 16 magyar holdat s 5 pár ökörrrel meggyőzőm 10 lóerejű cséplőgépet részes munkások mellett is és még igen sok előnyt, mit leírni nagyon körülményes volna s remélem, hogy ha az egész vonalon keresztül vezetem e rendszert, még talán az iga állatlétszámot is apasztani fogom.

Ha ezek mellett emberséges bánásmódban részesül a cseléd, ha nem lesz mindég vásárnap munkára is kényszerítve, ha elnézzük, hogy a megengedettnél egy-két darabbal több disznója jár legelőre, ha szolgálati korpótlékban is részesítjük és hogy ha meg tudja azt a cseléd, hogy öreg napjaira nem lesz kidobva, hanem némi kis kégydíjban is részesül, még a mai szociális eszmékkel telített világban is lesz állandó és elégedő jó cselédünk.

A zab nemesítése.

Irta: Tóth Lajos.

I.

Hazánk szántóföldmivelés alatt álló területének közel 10%-a zabbal van bevetve, miért is ezen, egyébként mostoha bánásmódban részesített növény megérdemli, hogy termelésénél úgy a fajta megválasztása, nemkülönben a vetőmag jósága kellő figyelemben részesüljön. A zab nemesítését külföldön is a többi gabonafélékhez viszonyítva későbbben kezdték felkarolni s a nemesítés munkája mindenütt szép eredménynyel járt. Nálunk ugyancsak indokolt és jövedelmező lehet a zab nemesítése, egyrészt mert a külföldi nemesített zabok más természeti sajátságokkal és talajjényekkel bírván a mi viszonyaink közé kevésbé alkalmasak, másrészt mert a magyar, duppai és abundance zabok gazdag anyagot nyújtanak arra, hogy bennük értékes typosokat találjunk, melyeknek kiválasztásával a jelenlegi keverékanyagoknál sokkal értékesebb fajtákat kaphatunk s melyek a mi viszonyaink között nemesítve sokkal jövedelmezőbbek lehetnek bármely külföldi váltajnál.

A zab nemesítésénél két körülmény veendő figyelembe: a klimatikus viszonyok és a zab

költségek is nem valamely pénzcsoportot, hanem magukat a mezőgazdát illetné. Ugyanitt láttuk az *aszaltszilvaraktárakat* és kezelőhelyiségeket, a mely árának legnagyobb piacát képezi Budapest. Említésre méltó köztisztasági szempontból az ugyanitt látható munkásfürdő.

A változott idők és viszonyok következtében a mezőgazdaság kilépett izolált helyzetéből; folyton növekvő tőkével mindinkább *üzleti* jelleget ölt s ilyenképen a gazdák kereskedelmi tanulmányutja egyre indokoltabb, sőt egyre szükségesebb lesz. Ezen alapon vezet a földmivelésügyi miniszteriumot azon intenció, hogy a mezőgazdasági kereskedelem, mely eddig a közgazdasági és jogi studiumok keretében mintegy mellékesen adatott elő a gazdasági akadémiákon, ezentul mint egyik legfontosabb gyakorlati tudnivaló az *üzemtan* keretében tárgyalassék s a tanulmányi exkurziók ne csak a termelés technikájára irányuljanak, hanem a velük *hasonlóan fontos* gazdasági kereskedelemnek gyakorlati megismerhetésére is.

A gazdasági üzemben csak az a traktor bír reális értékkel, melynek munkaképességét sem az időjárás, sem a talajviszonyok nem befolyásolják.

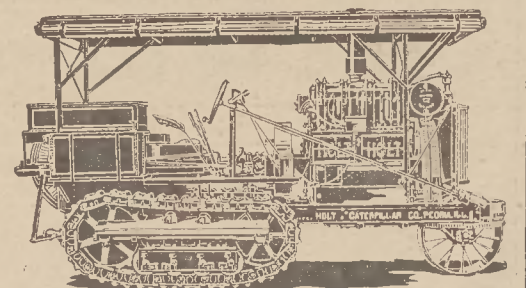
A **CATERPILLAR** nemcsak a legmegbízhatóbb és leggazdaságosabb üzemi, hanem az egyetlen traktor, mely tartós esőzés után mélyen felázott talajon vagy laza futóhomokon, sőt láptöldeken, hol kerekes traktor még csak megmozdulni sem tud, sőt ökör vagy lófogat is csak sok bajjal vergődik át, fennakadás nélkül dolgozik.

A **CATERPILLAR** egyaránt beválik szántásnál, tárcásboronák, aratógépek vagy más munkaeszközök vontatásánál és fuvarozásánál.

Feltűnően csekély benzinfogyasztás.
Magyarországon 28 **CATERPILLAR**-készlet van üzemben.

Legelőkelőbb referenciák!

Mielőtt traktort venne, saját érdekében ne mulassza el a **CATERPILLAR** munkában megtekinteni.

HOLT CATERPILLAR COMPANY VEZÉRKÉPVISELETE, Budapest, V., Hold-utca 15.

használati értéke. Hazai gazdaságaink részére a klimatikus viszonyok figyelembe vételével két-féle típust lenne célszerű kitenyészteni. Az Alföld számára és az ország többi, szárazságra hajló vidékeire a gyorsan fejlődő korán beérő, a mellett bőven termő fajták kitenyészése volna kívánatos. A Dunántul csapadékosabb vidékein, nemkülönben az északi és keleti Kárpátok szeledebb éghajlattal bíró részein hosszabb tenyészidejű, esetleg igényesebb fajták is figyelembe jöhetnek. Egy harmadik körzetbe lehetne sorolni az északi és keleti felvidék zord részeit, melyeken csakis a nagyon igénytelen, a rövid ideig tartó nyárra tekintettel, idejében beérő típus jöhet figyelembe. Ez idő szerint azonban ezen vidék számára nemesítésről beszélni még korai, mert a nemesítő érdeke első sorban azon vidékek számára fajtát előállítani, melyek a nemesítés előnyeit jövedelmezőbben ki tudják használni. Ugy a szárazságra hajló vidékekre kitenyészített gyors fejlődésű, nemkülönben a csapadékosabb vidékeken termelhető hosszabb tenyészidejű típusok között a talaj iránt kis igényűvel bírók mellett a jobb talajt kellően kihasználó típusok is figyelmet érdemelnek, mert ez idő szerint bár majdnem mindenütt kiélt trágyázatlan talajba vetik a zabot, a belterjesebb üzemmódok térfoglalása azonban fokozatosan lehetővé teszi, hogy a zabok is jobb talajba kerüljenek s így ha még egyelőre nem is, de rövid időn belül szükségünk lesz olyan fajtákra, melyekkel jobb, erőteljesebb talajon másfajta versenyezni nem tud, még akkor sem, ha az igénytelenebb talajnak megfelelő fajta nemesítés útján lett előállítva.

A zab használati értékét a mag mennyisége, jósága, továbbá a szalma erőssége, tömege és használhatósága együttvéve adják meg. Ezen sajátságokat a nemesítés kiinduló munkálatainál a kiválogatott tövek bugaszervezete és a szár minősége alapján bíráljuk el, melyek alább részletesen lesznek elsorolva.

A nemesítés keresztülvitelét megkönnyíti azon körülmény, hogy a zab virágja a buzához és árpához hasonlóan önmagától termékenyül meg s így az elittövek sajátságait az illető tövek összes utódai birni fogják, vagyis a határozottan jónak ismert elit további kezelésénél már csak arra kell figyelemmel lennünk, hogy a véletlen keresztözödésként folytán vagy más uton belekeveredett idegen jellegű tövektől tisztán tartsuk.

Külföldi nemesítők közül némelyek tömegkiválasztás útján végezték és végzik a nemesítés munkáját, így pl. Rimpau Schlaustedben a Milton zabot a jobb egyedek kiválasztásával és ezek továbbszaporításával kezdte nemesítő munkáját s a Milton zabot évről-évre fokozatosan javította. Ugyanígy kezdte Heine a svéd származású Probstei zabból módszeres tenyész kiválasztással két igen bőtermő, durva nagyszalmájú, hosszú tenyészidejű fajtáinak nemesítését. Ezen kívül még sok nemesítő dolgozott tenyész kiválasztással, melynek lényege abban áll, hogy a nemesítők czéltudatosan megállapított irányelv szerint a nemesítésre kijelölt alapanyagból kiválogatják az elérendő czélnak leginkább megfelelő töveket, ezeknek magját együtt elvetik s a czélirányos kiválogatást évről-évre folytatják. A módszeres kiválasztás útján történő nemesítés, a mint ezekből láthatjuk, sok munkával jár s a kitűzött czélhoz csak hosszú idő múlva lehet eljutni. Keresztkezés útján eddig legtöbb sikert Bestehorn ért el Bebitzben az Uberfluss zabbal. Ez egy világossárga bugás zab, melyet Bestehorn a Probstei és a skót Berwick zab keresztkezéséből állított elő s 1893-ig a legjobb zabfajtának tartották. Legtöbb sikerrel azon nemesítők dol-

goztak, a kik a pedigree tenyész kiválasztás útján végezték munkájukat. Ezen nemesítő eljárás annál is inkább indokolt, mert a zab nagy hajlandóságot mutat a spontán variációkra s ezeket csakis pedigree-tenyészetekben lehet felismerni. Beseler állítólag spontán variációkból nyerte három igen értékes zabtypusát. Ő a nemesítést pedigree-tenyésztés útján végezte. Ugyancsak pedigree-tenyésztéssel nemesítette Breusted a schladeni zab typusait s a svalöfi intézet nagyarányú zabnemesítése szintén pedigree tenyésztéssel történik.

A pedigree-tenyész kiválasztással nemesítésnél kiinduló pontul egy tő, illetőleg még előbbre visszamenve az az 1 szem szolgál, melyből a tő keletkezett. A továbbszaporításban mindig csak ezen egy tő magjai, illetve ezek utódai lesznek együtt termelve minden más mag belekeverése nélkül. Ilyen tenyészlet azon alapon, hogy a virág önmagától termékenyül, teljesen egyöntetű jelleget mutat, az eredeti anyató minden sajátságai az utódok minden egyes egyedében teljesen kifejlődnek és felismerhetők évről-évre. A nemesítő természetesen nemcsak egyetlenegy tövet választ ki munkájának megkezdésekor, hanem lehetőleg minél többet s a tövek mindegyikét a pedigreetenyésztés szabályai szerint egymástól elkülönítve kezeli a későbbi generációkban is.

A pedigree tenyész kiválasztás szerinti zabnemesítés hazánkban is leginkább ajánlható, egyszerű mert ezen uton a zab nemesítése a legkönnyebb munka. Másrészt mert az alapanyagul használható fehér magyar zabban, továbbá a douppai és abundance zabokban, mint kevert jellegű anyagban megvannak mindazon típusok, melyek hazai viszonyok között a legalkalmasabb zabfajtákat adhatják. Kevésbé igényes típusok kitenyészésére inkább a fehér magyar és a douppai zab képezik a megfelelő alapanyagot, míg az igényesebb zabtypusok nagyobb változatát az abundance zab nyújtja. A nemesítőnek a kitűzendő czél megállapításánál figyelembe kell venni helyi viszonyait is (talaj, időjárás, stb.), mert sikeres munkát csak akkor érhet el, ha olyan fajta kitenyészésére törekszik, mely gazdaságában legnagyobb sikerrel termelhető s melynek felkarolása az országban aránylag sok helyen figyelembe jöhet. (Folytatjuk.)

A trágyakezelés ellenőrzése hőmérővel.

Irta: Schrecker János.

A Gazdasági Lapok folyó év június 1-i számában közölt cikkemben utaltam arra a — különben ismert tényre, — hogy az istállótrágya helyes kezelésével elért eredmények abból származnak, hogy a kezeléssel a trágyában élő baktériumok életfeltételeit vonjuk el, vagy legalább is működésüket nagyban megnehezítjük, munkájukat korlátozzuk. Elérjük ezt a levegőnek és evvel a légköri oxigénnek kiszorítása által.

A baktériumok működése révén már most az istállótrágyában hő fejlődik, még pedig annál több meleg, mennél erősebb a mikroorganizmusok tevékenysége a trágyában; vagyis mennél rosszabb a kezelés.

Ezen hő a baktériumok kisü, árzott testmelege. Vagy a hogy a takarmányozásnál mondani szoktuk, a baktériumok által felvett táplálékban rejlik és általuk hőenergiává átalakított, kémiai energia. Ezen egysejtű növény szerű lények azonban sokkal kevésbé képesek a termelt hőt megtartani, mint pl. egy fejlett állati szervezet, miáltal a baktériumtest azt sokkal intenzívebben sugározza ki. A hőkisugárzás oly nagy lehet, hogy

a szabaddá lett hőmennyiség a szalmás trágyát a szalma gyulladási hőfokáig melegíti fel: a trágyadomb meggyullad.

Akár alacsony, akár magas azonban a fejlődő hőfok a telepen, az egyenesen a baktériumok működésére vezethető vissza és a termelt hőmennyiség ezen működés nagyságától függ. A miből önként következik, hogy mennél tökéletesebben van a telepen a baktériumok légzése, táplálkozása, szaporodása, szóval „munkája” korlátozva, annál alacsonyabb a trágya hőfoka.

Természetes, hogy e mellett erre nagy hatással van a levegő hőmérséklete is, különösen télen, úgy hogy a trágya hőfokáról mindig csak a levegő hőmérsékletéhez viszonyítva beszélhetünk.

Dr. Hausen német egyetemi tanár a „Deutsche Landwirtschafts Gesellschaft” * megbízásából kísérleteket végzett különféle trágyakezelési rendszerekkel, különösen pedig a különböző vegyszerek hatásának megállapítása czéljából, mely alkalommal a megfigyelt trágyák hőfokát is állandóan ellenőrizte.

Többek között párhuzamos kísérletek folytak két telepen, a melyek egyikére az istállótrágya csak rá lett hányva és minden kezelés nélkül felhalmozva; a másikon ellenben a trágya rendszeres kezelésben részesült, gondosan szétteregették, taposták és öntözték azt. A kísérlet tehát trágyával történt, négy hét alatt termelt trágyát hordtak ki felváltva a telepekre, az első és harmadik héten az egyikre, a másodikon és negyedikén a másikkra. A trágya azután 21 hétig maradt a telepeken és a hőmérsékletet naponta megmérték.

Bár nem tartozik tárgyához, mégis megemlítem a kísérlet eredményét, a mely szerint a kezelt trágya mennyiségének 28%-a veszett el a 21 heti fekvés alatt, a nem kezelt trágyából ellenben 53%. A trágya nitrogéntartalma pedig az első esetben 15%-al, az utóbbiban 34%-al csökkent.

A két, különbözően kezelt telepen észlelt hőfok már most, hetenként egy-egy napot kijegyezve, volt az első 12 hét alatt Celsius fokokban:

Sorszám	A levegőn	A kezelt telepen	A nem kezelt telepen
1.	— 5	—	+18
2.	— 6	+ 7	+45
3.	—15	+ 4	+60
4.	— 5	+ 3	+57
5.	— 1	+ 8	+44
6.	+ 2	+11	+41
7.	+ 2	+11	+29
8.	+ 9	+19	+29
9.	+ 5	+18	+25
10.	+ 6	+21	+26
11.	+15	+20	+25
12.	+14	+19	+25

Ezen számok igen tanulságosak és világosan mutatják a nagy különbséget, a mely a kezelt és a nem kezelt trágya érésének lefolyásában mutatkozik. A nem kezelt trágya hirtelen és erősen megmelegedett, még pedig mindjárt az első hetekben. A hőemelkedés oly nagy volt, hogy a hőfokra a levegő hőmérséklete látszólag teljesen elveszítette hatását.

Ezzel szemben a kezelt trágya hőfoka lassan és mérsékelten emelkedett csak, jobban simult a levegő hőfokához és a kezelés végéig állandó maradt.

Kétségtelen tehát, hogy az istállótrágya kezelésével annak hőemelkedését erősen korlátozni vagyunk képesek úgy, hogy minél tökéletesebb

* Hausen—Günther: Arbeiten der Deutschen Landwirtschaft, Heft 30. 1898.

SVÁJCZI TENYÉSZÁLLAT KIVITELI TÁRSASÁG

(SOCIÉTÉ D'EXPORTATION DE BÉTAIL SUISSE POUR LA REPRODUCTION)

VAS LAJOS & BLOCH CHARLES BUDAPEST, IX., FERENCZ-KÖRUT 36.

Sürgönyczim: „REPRODUCTOR” BUDAPEST.

COSSONAY (SVÁJCZ)

Telefon: JÓZSEF 33—36.

Mindennemü tenyész- és haszonállat behozatala és kivitele, belföldiek közvetítése.

cossonayi telepen állandó bő készlet legelsőrendű teljesítő képességre válogatott simmenthali és berni tenyészállatokban. Megbízható beszerzési forrás. Jllő árak!

Előzetes bejelentésre t. ügyfeleinkért Lausanne állomásra gépkocsit készséggel küldünk.

a kezelés, annál kisebb a hőemelkedés. Közel fekvő gondolat tehát a trágya kezelését a telepen fejlődő hőfok rendszeres megfigyelése által ellenőrizni. És tényleg nincs egyszerűbb dolog ennél és nem képzelhető olcsóbb és megbízhatóbb felügyelő a telepet kezelő cselédek részére a hőmérőnél.

Mindamelletten azonban nem kell azt gondolni, hogy talán valamely táblázat állítható fel arra nézve, hogy a telepen lévő trágyának helyes gondozása mellett mily hőfokkal szabad bírnia az éjszakai és különféle időszakokban télen és nyáron. Ez lehetetlen pedig azért, mert a hőmérséklet, egyforma jó kezelést feltételezve is a levegő hőfokán kívül még a legkülönbözőbb más, a trágyában rejlő tényező befolyása révén alakul ki. Így pl. tudjuk azt, hogy a lótrágya a legerősebben melegszik, erősen a juhtrágya is. Ez utóbbit azonban nálunk igen helyesen nem kezelik telepen, hanem trágyaistállóban. Hidegebb természetű trágya már a szarvasmarha trágyája, legkevesebb pedig a sertétrágya melegszik fel.

De nem csak az állat faja szerint más-más a trágya felmelegedése, hanem a takarmány, annak megemésztése, az alom mennyi- és minősége szerint is, más és más lesz az. Az utóbbi tényező hatását azonban éppen a kezeléssel elenyésztetni is lehet.

Mindezen tényezők befolyása szerint több-kevesebb fog sikerülni minden egyes esetben a trágya felmelegedését megakadályozni, jobban mondva korlátozni.

A Hausen-féle mérésnél pl., a melyek február elejétől májusig eszközöltettek, a trágya hőfoka a levegő hőmérsékleténél, Celsius fokokban kifejezve, magasabb volt.

a kezelt trágyánál . . .	4.5°—17°
a nem kezeltnél . . .	10°—75°.

Látjuk ebből azt, hogy ha nem is vagyunk képesek számszerű adatokat felállítani arról, hogy mennyire szabad a trágyának felmelegednie, mégis a kezelt és a nem kezelt trágyában fejlődő hőfok között, különösen a 3—7 hétig oly nagy a különbség, hogy a méréseket rendszeresen eszközölve, a gazda rövid idő alatt észre fogja venni azt, ha telepén a trágya hőfoka hirtelen a nála megszokottnál magasabbra emelkedik. Nem kell tehát egyebet tennie a gazdának, mint egy ideig pontosan ellenőrizni a kezelést és a hőfokot egyszerre és az így nyert tapasztalatok szerint észre fogja venni, ha a hőmérő később hátrányos változást mutat.

A kivétel maga azután nagyon egyszerű és sem pénzbe, sem különös fáradságba nem kerül. Beszerezhetünk a mérésre egy talajhőmérőt is, de ez nem szükséges. Megteszi a szolgálatot egy u. n. maximális hőmérő is. Évvel a trágya hőfokát úgy mérjük, hogy a trágyába egy karót verünk le addig a mélységig, a hol mérni akarunk, azután a karót kihuzva egy zsinegen bocsátjuk le az így keletkezett nyílásba a hőmérőt, melyet néhány percznyi várakozás után kihuzva, leolvashatjuk róla a hőmérsékletet.

A mérést minden alkalommal más-más részén a telepnek végezzük. Nehogy pedig a karó helyén maradt nyílással légjáratokat hagyjunk a trágyában, a lyukakat a mérés után rögtön földdel megtöltjük és jól ledöngyözzük.

Elég hetenként egyszer, vagy mondjuk ötnapenként mérni.

Ha a rendszeren tapasztalt hőfoktól feltűnő eltérést látunk, vagy szabatosabban mondva, feltűnő hőemelkedést tapasztalunk, úgy nagyon valószínű, hogy valahol hiba van, mely után kutatni kell. Mert a trágyában mutatkozó túl magas hőfok a gazdára feltétlenül káros és nagy veszteséget jelent. Hogy hol van a hiba, azt ugyan a hőmérő nem mondja meg. Talán nem is éppen a telepen eszközölt kezelésben. Bár nagyon valószínű, hogy ott. Lehet azonban az is, hogy az istállóban van a hiba, pl. hogy túlságosan bő az almozás.

Elég eredmény azonban az, ha van a gazdának eszköze, mellyel megállapíthatja, hogy általában van hiba. Mert csak így találhatja azt azután meg.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Rozsos hajdina zöldtakarmány-nak megfelel-e?

Tarlótörésbe zöldtakarmánynak tatárkát (hajdinát) rozsszal akarok vetni. Kérem, czélszerű-e ezen keverék és az észlelések szerint a termés mennyisége és minősége jó-e? A fölvilágosításért köszönet.

B. L.

Kérdés. Műtrágya mészszegény talajra. Mészszegény talajomat minő műtrágyák segítségével javíthatom meg, hogy megfelelő termést kaphassak?

B. L.

Kérdés. Lehajló gyümölcsfaágak. Kertemben a fiatal gyümölcsfáimat tavasszal jól megriktottam, megnyestem. Most a fák igen sok fiatal hajtást nevelnek, de ezen ágak saját súlyuk alatt lefelé hajlanak, úgy hogy egészen alaktalanra teszik a fákat s nem tudok szép koronát nevelni. Mit tegyek?

F. V.

Kérdés. Almabor derítés. Almaborom többszöri fejtés daczára sem tiszta, azért nagyon szeretném deríteni, de nem tudom, ily bort legjobban mily szerral deríthetni? Vagy azon derítőszer, melyek a szőlőbortnál alkalmaztatnak, alkalmazhatók az almabornál is?

F. V.

Felelet. Buzabeszáradás című kérdésre.

A szemesgabonák beszáradása különböző, mert sok mindentől függ. Nemcsak egyes évjáratok termésében van több, vagy kevesebb vizeztartalom, hanem gazdaságok, táblák szerint is variálhat az. Ha nem hagyjuk tulérni a búzát, valamivel nagyobb vizeztartalma lesz, mint a tulértnek. Ha pedig esős idő éri a keresztekben, sőt az asztagban is, több lesz a nedvessége, mint annak, a melyet nem ért csapadék. A múlt évben általában nedvesebben került a gabona raktárba, mint normális években. Már ebből is kiviláglik, hogy nem lehet és nem szabad a gabona beszáradására, egy bizonyos százalékos törvényt megszabni. Mert bizony van olyan év, hogy nem apad a gabona egy % nál többet s viszont olyan is van, hogy 5—8%-ot is apadhat. Ha a bemérés alkalmával az apadásra nem hagyott semmit, akkor a 4%-os apadás valószínűsége fenforoghat még az esetben is, ha eső nem érte kevés gabonáját; mert 9—10 hónap alatt a 4%-ot kétséget kizárólag elapaszthatta búzája a rostáláson, szeméten felül is. Azt sem szabad szem elől tévesztetni, hogy a gabona egy bizonyos mennyiségig térfogatra is apad, beszárad, de ha tovább tartjuk, azontul térfogata változatlan marad ugyan, de súlyban mégis veszít. Ez pedig csak a benne lévő víz elpárolgásából ered. Azért legezészerűbb a gabonát irtartalom szerint számolni el. Néhány éve oly eset fordult elő, hogy a buza az őrlés alatt vesztett súlyából úgy, hogy a malomtulajdonosok minden egyes vámörlésnél visszaadtak az őrőknek, illetve kénytelenek voltak 1—2%-ot visszaadni, mert az őrlés alatt ez a % elveszett. Épp szerénységem bogozta ki a titkát ezen rejtélynek, mert az őrök és malomtulajdonosok hajbakaptak e miatt. Mert előbbieket azt hitték, hogy a molnár lopja el, a tulajdonosok pedig azt, hogy az őrőknek a furfangja forog fenn. A „Molnárak Lapja“-ban napirenden volt a panasz, míg meg nem irtam a fizikai magyarázatát. Ez abban rejtett, hogy abban az évben a buza érése alatt sok eső járt és utána hirtelen meleg következett. Így a gabona héja gyorsabban huzódott össze, keményedett meg, mint normális viszonyok mellett; míg ellenben az aránytalan vizeztartalom ezen gyors száradás alatt nem bírt elpárologni s így noha a gabona fogása, külseje teljesen száraz volt, vizeztartalma meghaladta a 16%-ot is, habár az rendszeren csak 15%. Ezt a megfigyeltésemet később Kosuthány Tamás is igazolta ugyan csak a Molnárak Lapjában. A magtárosa tehát nem lehet ludas a dologban s így indokolatlan reágyanakodni.

Szücs János.

Felelet. Here és luczernalevél lehullása című kérdésre.

Közvetlen a here vagy luczernakaszások után

állíton gyermekeket minden rend mellé, a kik kézzel vagy favillákkal apró rakáskákat (10—15 kgsakat) melyek átmérője legfeljebb 50 cm., készítsenek a frissen levágott zöldtakarmányból. Ezen kis rakások, az idő forrósága szerint 1/2 vagy 1 nap alatt annyira megszáradnak, hogy levélhullás nélkül, villahegygyel felszedhetők s 5—6, esetleg 10 ilyen rakás egy kisebb kupaczban helyezhető s már másnap kocsi-ra rakható a száraz takarmány. De ha a kis kupaczkok összeszedése az igáskocsiknak késedelmes volna, mert minden 3—4 lépésre meg kellene állni a járműnek, akkor tanácsos férfimunkásokkal nagyobb petrenczéket (boglyákat) készíttetni a kis kupaczkokból, de ügyelettel arra, hogy a munkás lehetőleg egyszerre vegye fel villájára a kupaczkot, mi kis ügyességgel könnyen megy, ha a földszínen vízszintesen szurja alá a villáját. A boglyákat nem szabad ütögetni a villával, sem tiporni, hogy a levél le ne hulljon a here-szénáról, azért csak közvetlen a behordó kocsi megérkezése előtt boglyáztassunk, mert különben, ha eső talál közbe jönni, a kis kupaczkok szárogatása gyorsabban végrehajtható, mint a nagyobb boglyáké és a levélhullás is a legkisebb mértékre lesz szorítva. Takarodásnál ne használjunk nyomórudat, csak rudazóköttel kösszük át a kocsi, hogy kevesebb levél hulljon le. Ha így járunk el levélhullás miatt nem lesz panaszunk.

F. Z.

Felelet. Cziroktermelés című kérdésre.

A czirokfélék közül hazánkban legnagyobb jelentőségű az eredeti olasz (florenzi) mag után termelt seprőczirok, a mely megterem az egész nagy Alföldön, a dunántúli kis síkságon és Erdély síkabb vidékein. Az olasz seprőczirok vetési ideje április hó közepétől május hó 8—10-ig tart. Talajának jó erőben kell lennie, de frissen trágyázottnak nem, mert a trágyázott föld durva, vastagszálu, elgörbülő és különféle képen deformálódó szakállt terem, szuperfoszfát alkalmazása azonban hasznos, különösen kissé hidegebb talajon, mert a beérést gyorsítja. A talajt őszszel jó mélyen meg kell szántani, tavasszal vetés előtt társázni, esetleg ha nagyon kigazosodna, kultivátorral aláhántani és jó apróra megfogasolni. A vetés 45 cm. sortávolságot sorvetőgéppel történik s így a 45 cm. sortávolságu vetés lőkével is művelhető, bár a művelés kézimunkával jobb eredménnyel jár. A czirok kikelés után azonnal megkapálandó és kiegyelendő 15—20 cm. növénytávolságra, azután még egyszer megkapálandó és feltöltendő. Feltöltés előtt azonban megkacsozandó, illetve a mellékajtásoktól megtisztítandó. A töltögetésre azért van szükség, mivel a hosszúra felnyúló száron nehéz lehajló fej képződik, mely szeles, viharos időben könnyen ledönti a feltöltetlen növényt. A czirok érése nálunk rendszeren szeptember vége, október közepéig terjedő időre esik; arról ismerhető fel, hogy a zászlók világos sárga színt kapnak és a mag kezd keményedni. Vágása nádvágó, vagy sárlóval úgy történik, hogy a szár közvetlenül a tövön, a föld felett lesz levágva, utána jönnek munkások, a kik a lefektetett szákról a zászlót 10—12 cm. hosszú szárral bicskával levágják. Kedvező idő esetén a szárról levágott szakáll a száron elteregve szárítottatik, a mikor is 3—4 nap után a szárítóba vihető. A szárító egy egyszerű, 4 oldalon nyitott szin vagy pajta lehet, a melybe állványok jönnek, amelyekre keresztbe léczek rakatnak és erre lesz a maggal bíró szakáll lefektetve, ha kevésbbé nyers, akár 30—40 cm. vastagon, ha nyers, 15—20 cm. vastagon úgy, hogy a levegő jól átjárhassa. A midőn a mag teljesen megkeményedett és száraz, lefejtendő a szakállról. Erre külön fejtőgépek, a »Kühne«-féle mosoni gépgyárban kaphatók, különben ezen célra teljesen megfelelően átalakítható a közönséges göztengerimorzsoló is. A magjától megtisztított szakáll 20—25 szálból álló kis kepekbe lesz jutafonállal kötve és a mesterséges szárítóba jön, a honnét 24—48 órai száradás után már megkénevezve, tehát teljesen ipari feldolgozásra készen, bálókba préselve szállításra készen áll. Kedvező idő esetén és ha mesterséges szárítóval nem rendelkezünk, czél-

Hizott sertéseket,
levágásra való hussertéseket a bécsi
vásáron legelőnyösebben értékesít

SCHLEIFFELDER ÉS TÁRSAI
WIEN, ST.-MARX.

A szállítás és eladás módozatai felől díjmentesen megbízható és gyors felvilágosítással szolgál. Magyar levelezés.

szzerű az apró kvéket a napon felallogatni és szárogatni, természetesen esőtől meg kell óvni. Igen sok elmondanivalóm volna még, a mit a czirokmanipulációnál igen fontos tudni, de azt egy felelet keretében megadni nem lehet, azért kérék kérdésttevőt, ha a dolog érdekli, fáradjon el hozzá Kajdacsa (Tolnamegye), a hol 120 holdon termelem az olasz seprőcizirkot és mindenféle hozzá szükséges felszereléssel el vagyok látva, a mikor is a helyszínen részletes felvilágosítással szolgálhatok. Fent elmondottakból láthatja kérdésttevő, hogy bizony sok hibát követett el eddig is. Tavaszi szántásba, pláne luczernatörésbe vetette a magot későn, tulságos széles, 65 cm. sortávokra, a minek következménye durva és kevésbé értékes szakállhozam lesz és kérdés beérik-e a czirokja? Az egyelésnek is meg kellett volna már történnie, a mi most, mikor a cziroknak 30–40 cm. magasnak kell lennie, lassan és nagy bajjal jár, mert a gyökök már mélyen lévén, az egyelésnél olyan szálatokat is kitépnek a többivel, a mi meghagyandó volna. Bizony előfordul, mint mult évben is, hogy korai őszi fagyok a magot éretlen állapotban találva, abból csak polyva lesz, de 16 évi praxisom alatt ez csak egyszer történt. Rendesen beérik és ad kat. holdunként 6–8 q szakáll és 15–20 q magtermést, mely utóbbi, mint abrak-takarmány megbecsülhetetlen. A kérdésttevő által tervezett szárítási mód igen komplikált és drága, legmegfelelőbb a szárítás léczeken, a mi dohánypajtáiban is keresztül vihető, ha ugyan akkor a dohánypajták nincsenek dohánnyal tele. Tehát a viszontlátásra Kajdacson.

Blascok Gyula.

Felelet. Zöldtrágyanövény agyagtalajra című kérdésre.

Ha kérdésttevő még nem foglalkozott zöldtrágyanövény termelésével, úgy ne a tarlóba vett kultúrával kezdje, mert az teljesen a csapadékviszonyoktól függvén, nagyon bizonytalan a mi nyarunkon. És esetleg elmegy az eljárástól a kedve. Ha alapos okok teszik ajánlatossá a zöldtrágyázást, kezdje inkább főszezőnáll. Agyagtalajban jól diszlik és zöldtrágyanövényként különösen alkalmas növények:

1. Csillagfűrt, lapos magvu, fehér virágu, ha nem sok a mész a talajban. Első termelés esetén ajánlatos a talajoltása olyan föld szétszórása, és alátakarásával (1 holdra 1 szekér), a melyen már termelt lupinus.

2. Lóbab, akár tisztán, akár valamely borsó vagy bükkönyfélével keverten.

Ezt a kettőt tessék fél-fél táblán megkísérteni és a jobb sikerünél megmaradni. Ha magnak hagyjuk is a növényeket, egy évre szóló talajjavítás marad utánuk. Superfoszfát és finom strukturás korrekt talajmivelés a jó siker elengedhetetlen föltétele.

Horváth János.

APRÓK.

Burgonyafajok Németországban. Az Institut für Gärungsgewerbe által a német burgonyatermelőkhez intézett kérdőívekre 7000 tételből álló felelet érkezett be, melyből a következő nézetek szűrődtek le. Az Imperátor, Magnum bonum és Daber-féle fajburgonyán kívül az 1887 ben termelt fajok majdnem teljesen visszaestek és a három megmaradt is jelentőségét teljesen elveszítette. Az 1902 ben elterjedt fajok közül a Wohltman, Silézia és Märcker szerepelnek. A két első terjed, viszont Märcker termelése 60%-al apadt. Az ipari burgonya közül a Fürst Bismarck, Industrie és Böhms Erfolg, az étkezésre szolgálók közül az Uptodate terjed. A burgonya termőföldek 63%-a a minden célra alkalmas Prof. Wohltmannal, Siléziával. Prof.

Märckerrel volt bevetve. Mig eddig a gazdaságok átlagban 4-7 féleséget ültettek. addig most csak négy félet termelnek. A vetőmagburgonyát nagyobb tervszerűséggel cserélik ki, mint a multban, de azért e téren nagyon sok még a kívánni való. A beérkezett jelentések többsége oda nyilatkozik, hogy 1901-ben bevezetett új fajokkal a terméshozam emelkedett. A korai és középkorai fajok ültetése apadóban, 1901-ben a terület 23-9 százaléka volt későn és nagyon későn érő fajokkal bevetve, most pedig az 56 százalékra emelkedett.

Parafa (paratölgy) meghonosítására Ausztria több helyen, nevezetesen Istriában és Dalmáciában 1911-ben kísérleteket tettek állami erdőkben és pedig elég jó eredménnyel, a menyinyiben a fiatal csemetek kielégítően fejlődtek, sem egerektől sem lisztharmattól nem szenvedtek s karógyökerük is megfelelő fejlődést mutat. Tekintettel arra, hogy a parafa használata óriási terjed s ára rohamosan emelkedik, örömmel üdözlünk ezen kísérleteket, de egyben kérdezzük azt is, vajjon a magyar szent korona országainak délvideki erdőtalajában nem honosodnék-e meg ezen fánem s ha reménység volna erre, megkezdettek-e már ez iránt a kísérleteket? Ha nem, akkor tessék csak mielőbb hozzálatni, mert Ausztria majd ebben is, mint sok másban megelőz minket.

Hordókban vagy egyéb fatartányokban álló fákat vagy más növényeket nyáron át sokat éri a forró napsugár, mely a faedényt igen felmelegíti s miután a növények gyökerei tudvalevőleg egész faburkolatig hatnak, bizony sokat szenvednek ez által s sokszor okai a növények korai tönkremenetelének és satnya fejlődésének. Ezen baj elkerülésére a napjárás felőli oldalon burkoljuk az edényt deszkával, úgy hogy egynéhány centiméter levegőköz maradjon, mely hűvösebben tartja majd a hordót (vagy rekeszt, ládát, tonnát stb.) A mi itt a faedényekről van mondva, az ha kisebb mértékben is, áll a cserepekről is, hol szinte ily burkolással lehetne segíteni a bajon, de ha nincs erre alkalmas hely, akkor legalább fehér papirossal vegyük körül a cserepet, mely a napsugarak közvetlen hatását kisebbíti. Az edények (cserepek) befestése fehérre szinte enyhíti némileg a bajt.

HIREK.

A kassai nagygyűlés naplója. A Magyar Gazdaszövetség kassai nagygyűlésén elhangzott rendkívül fontos beszédek, határozati javaslatokat és határozatokat, úgy szintén az ebédén elhangzott felköszöntőket a maguk egész terjedelmében a Szövetség folyóirata, a Magyar Gazdák Szemléje fogja közölni, mely már a napokban megjelenik s 1 korona 20 fillérért kapható a szövetség irodájában (IX. Üllői-ut 25.)

Az OMGE igazgatóválasztmányi ülése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja most tartotta nyári szünet előtti utolsó ülését Bujanovics Sándor udvari tanácsos elnöklésével. Az elnök üdvözlő szavai után, kiment a távollevő Osztrólczy Miklós alelnököt és Piller Kálmán választmányi tagot, mire jegyzőkönyvhitelesítőül Hammersberg Jenőt és Elek Ernőt küldték ki. Jeszenszky Pál jelentést tesz a személyi ügyekről, melyeknek elintézése után érmekelet adományoztak az Erdélyi Gazdasági Egyesület kolozsvári és a Balatonvidéki Méhész Egyesület székesfehérvári kiállításaira. Szóba került az ülésen a gyapjuaukcziók ügye is, melyre vonatkozóan Jeszenszky Pál tett előterjesztést. Kiterjeszkedik előadásában a husz év óta rendezett gyapjuaukcziók történetére, melynek föntartására a kör érdek-

ben okvetlen szükség van. A földmivelésügyi kormány azonban az aukciókat rendező intézménytől azt az aránylag csekély anyagi ellenszolgáltatást, mellyel az aukciók megtartását elősegítette, meg akarja vonni. Az OMGE ezen ügyben az illetékes körök bevonásával értekezletet tartott és az itt elfoglalt álláspont kifejezéséeképpen szükségesnek tartja, hogy az egyesület írjon föl a kormányhoz az aukciók rendezésének további elősegítése érdekében. A választmány Koppély Géza és Propper Soma fölszólalása után az előterjesztés értelmében határozott. Végül Darányi Gyula dr. ügyész tette meg előterjesztéseit, mire a kisebb ügyek elintézése után az ülés véget ért.

A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmányja Mezey Gyula elnöklésével gyűlést tartott. Örömmel vettek tudomást a Mezőgazdasági Vámpolitikai Középpont megalakulásáról és elhatározták, hogy támogatni fogják. A kereskedelmi és vámszerződések változatlan föntartását az egyesület az egész ország érdekében feltétlenül szükségesnek tartja. Elhatározták továbbá, hogy a földmivelésügyi kormány támogatásával Svájczból tenyészállatokat fognak behozni és megelégedéssel fogadták, hogy a földmivelésügyi miniszter a bolgárrendszerü kertészet föllendítése és a tagosítás megkönnyítése érdekében fontos intézkedést tett. Ezzel kapcsolatban Vágbori község részleges, Mocsokon község határának pedig egész terjedelemben való tagosítását megokolták véleményezték. A dalmát félborok beözönlése ellen tiltakoztak és elhatározták, hogy a szőlőtermelés védelme érdekében fölterjesztést intéznek a földmivelésügyi kormányhoz. Kérni fogják a nyitramegyei gazdák a dohánytermelési előlegek felemelését és a fogarasi ménes föntartását. Az egyesület gazdatiszt tagjai részére külön szakosztályt alakítanak, több új tagot vettek föl, majd a kisebb tárgyak elintézésével elhatározták, hogy a gyümölcs- és zöldségfélék postai díj szabásának leszállítása ügyében fölterjesztést intéznek a kereskedelmi kormányhoz.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtóbizottsága folyó hó 21-én délelőtt ülésezett Bujanovics Sándor udvari tanácsos elnöklésével a vidéki gazdasági egyesületek kiküldötteinek élénk részvétele mellett a Köztelek nagytermében. Az alakulás formáinak elintézése után a vármegyei gazdasági egyesületek egységes alapszabálytervezetét, a népies gazdasági előadások, tanfolyamok és állatdíjazások egységes rendezésének tervezetét, a vármegyei gazdasági egyesületek és földmivelésügyi miniszteri kirendeltségek, valamint gazdasági felügyelőségek együttműködésének tervezetét, majd az idegen anyanyelvű földbirtokos népességnek vármegyei gazdasági egyesületi életbe való bevonásának tervezetét tárgyalták bő vitakeretében.

A gazdák és a gyáriparosok. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének legutóbb tartott ülésén napirend előtt szót kért Mezey Gyula és utalt a Magyar Gazdaszövetség kassai nagygyűlésén elhangzott előadásokra és felszólalásokra, megállapította, hogy a gyűlés a legnagyobb méltósággal folyt le és ott semmi nemü intézmény ellen támadás nem hangzott el. Nem támadták a magyar ipari érdekeltséget sem, érthetetlen tehát a gyáriparosok felindulása érdekeik megsértéséért. Izléstelennek minősíti ezzel szemben az osztrák agráriusok megsértését, kik mint vendégek jelentek meg Kassán és megállapította, hogy a gazdák, a nélkül, hogy a nemzet bármely osztályával szemben ellenséges indulatot táplálnának, csak érdekeiket védelmezik, míg a gyáriparosok, kik tevékenyen közreműködnek a Merkantil Vámpolitika

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott SCHMIDT mérnök doktor hirneves füstöső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmulnak és lényegesen kevesebb szénert fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körut 51. szám.

Sürgőnyezim: Kemna, Budapest.
Telefon 91-21. Telefon 91-21.

Középpont munkájában, egyenesen a mezőgazdaság létevére ellen törnek. Javasolja, hogy a végrehajtóbizottság állapítsa meg, hogy a gyár- iparosok támadása nélkülözi a tárgyi alapot és ez ellen tiltakozik. Bujanovics Sándor elnök hasonló értelmű felszólalása után Mezey javaslatát egyhangulag elfogadták.

Veszprémmegyei gazdák tanulmány- utja A Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület több kiscgazda tagja részére tanulmányi kirándulást rendezett Kisbérre, Komáromba és Győrbe. A kirándulókat Kerényi Andor és Kányai József szolgabírák, valamint Schmied Sándor egyesületi másodtitkár vezették. Mind a három helyen a gazdasági látványokat tanulmányozták és az intézmények vezetői nagy előzékenységgel jártak a kiscgazdák kezére.

A bolgár termés. Bulgária minden részéből érkeznek híradások, hogy igen jó termés várható, mely még a tavalyinál is dusabb lesz, mert a bevetett terület az idén a tavalyinál ennek egynegyedével nagyobb. A bolgár kormány megbizta Toskov állami geológust, hogy Szereszben és Kesanban kutasson kőszénrétegek után. Az eredmény meglehetősen kedvező.

Nemzetközi motorikus talajművelő- gépbemutató Galántán. Az OMGE, a földművelésügyi minisztérium támogatásával a diószegi cukorgyár galántai gazdaságában folyó évi augusztus 9. és 10-én nemzetközi motoros talajművelőgépek bemutatót rendez, melyre a következő cégek jelentkeztek:

Mac Laren képviselőben Fleischl Samu 1 darab 50 és 1 darab 100 lóerejű gőzmagánjáróval. I. Kemna gyára 1 db 90 lóerejű gőzmagánjáróval. I. Case képviselőben Hahn Arthur és társai 1 db 80 lóerejű és 1 db 110 lóerejű gőzmagánjáróval. I. J. Case képviselőben Hahn Arthur és Társai 1 db 40 lóerős benzíntraktorral. Deere & Comp. képviselőben E. Knecht 1 db 45 lóerejű és 1 db 65 lóerejű benzíntraktorral. Rumely Indiana-beli gépgyár képviselőben Ehler Antal 1 db 30 lóerejű Oil-Pull benzíntraktorral. Az Avery Comp. 1 db 33 lóerejű benzíntraktorral. Emmersohn rockfordi gépgyár képviselőben a Központi Kereskedelmi és Iparbank r. t. 1 db 45 lóerejű Big-Pix, 1 db 20 lóerejű Big-Four és 1 db 20 lóerejű Little-Four benzíntraktorral. Holt Caterpillar Comp. vezérképviselete 1 db 60 lóerejű caterpillar benzíntraktorral. A S. Lascelles Comp. képviselőben Elias Gyula 1 db 45 lóerejű benzínautótraktorral. International-Harvester Comp. of America budapesti képviselője 2 db 30—40 lóerejű benzíntraktorral. Bächer és Melichár cég 1 db 80 lóerejű Excelsior benzíntraktorral. Fehér Miklós gépgyár r. t. 1 db 25 lóerejű Record benzíntraktorral. Magyar Motor- és gépgyár r. t. Szombathelyről 1 db 90 lóerejű Titán benzíntraktorral. Hofherr-Schranz és Clayton-Shuttleworth r. t. 60 lóerejű Hart-Parr benzíntraktorral. Stock Motorflug Gesellschaft képviselőben Munkácsi és Bánki 1 db 50 lóerejű új és 1 db 50 lóerejű 1 év óta használatban lévő Stock benzínmotorekével. Süddeutsche Industrie-Gesellschaft képviselőben Sugár Lajos 1 db 80 lóerejű Wiss benzínmotorekével. Schlick-Nicholson gép- vagon- és hajógyár r. t. 1 db kétgéprendszerű nyersolajmotoros Gibás-féle szab. ekével. Debreczeni mezőgazd. gépgyár 1 db Herdliczka-Kund-féle 45 lóerős benzínzántógéppel. Kőszegi Károly-féle talajművelő gépgyár r. t. 1 db 60 lóerős magyar gyártmányú benzin talajművelő géppel és 1 db 60 lóerős Lanz mannheimi cég által gyártott Kőszegi rendszerű benzin talajművelő géppel. Kyffhäuserhütte Aussig a. E. gépgyár r. t. 1 db 86 lóerejű »Akra« benzin (benzol) traktorral.

A gépbemutató tehát 5 gőzmagánjáró és 24 benzíntraktor fog részt venni, miért is a gépbemutató szerfölött tanulságosnak ígérkezik. A fentiekben felsorolt gépeken kívül a gépbemutatón előreláthatólag még részt vesznek: a Münchener Motorfabrik 1 db benzíntraktorral

és a Kautmännische Technische Gesellschaft Berlin-Charlottenburgból 1 db benzíntraktorral.

A gépbemutató július 15 kezdődik és augusztus 10-ig tart, mely idő alatt ifj. Sporzon Pál gazd. akad. tanár és Karkoványi Ákos műegyetemi adjunktus vezetése alatt a műszaki szakemberekből összeállított bizottság a gépeket minden tekintetben kipróbálja és adatokat gyűjt. Az érdeklődő közönség a gépeket augusztus 9-én és 10-én a nyilvános bemutató alkalmával megtekintheti, mely alkalommal a műszaki vezetők a gyűjtött adatokat a gazdaközönsséggel a helyszínen tartandó előadások keretében megismeretik. Ezek az előadások Sporzon és Karkoványi urak a gépek szerkezetét feltüntető rajzokat megfelelő magyarázatok kíséretében a gazdaközönsségnek szintén be fogják mutatni.

Kolozsvári kiállítások. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület szeptember 5—8. napjain Kolozsvárott rendezendő mezőgazdasági kiállításainak tervezetét most tették közzé. A tervezet szerint több mint 15.000 korona és számos érem, valamint oklevél áll díjazási czélokra a rendezőbizottság rendelkezésére. A bejelentő lapok tömeges szétküldését megkezdték. Fölvilágosítást az egyesület (Kolozsvár, Attila-utca 10) tikári hivatala ad.

Nemzetközi erdészeti kongresszus ülésezik ezidőszereint Párisban, a melyet 17-én nyitott meg Clementel földművelésügyi miniszter. A kongresszus élénk tetszéssel fogadta a miniszter beszédét, melyben rámutatott a féltelen erdőletarolásokra az egész világon és ennek utóhatásaira, a pusztító ciklonokra, a csapadékok csökkenésére, az árvizekre és a higiéniai viszonyok rosszabbodására. Hangsúlyozta még azt, hogy erdőgazdálkodást, mely a tényleges állapotokat tüntetné fel, sehol nem vezetnek. Az internacionális kongresszusra a világ valamennyi államából 700 szakember sereglett össze. A szakosztályok tárgyalják: az elméleti és gyakorlati erdész-kiképzést; az erdészeti üzemellenőrzést a legelők megkötése erdősítés révén, állóerdők biztosítása tűzveszély ellen; exotikus fánemeknek állaga és azok akklimatizálása; az erdészeti törvényhozások és a kölcsönösség az államok között; a fa a kémiai iparban; vizmosások és csuszamló földek védelme.

Peronoszpóra. Az Ampelologiai Intézet közli, hogy az elmúlt hétnek (Junius 12—18) igen hideg időjárása, főleg a hideg éjjelek, melyeken a hőmérséklet a fagyponthoz közel, nem igen kedvezett ugyan a peronoszpóra fejlődésének, de a szőlő fogékonyságát a baj iránt tetemesen fokozta úgy, hogy az időjárás felmelegedésével és bővebb csapadék esetén a baj tömegesebb megjelenésével számolni kell. Ez különösen Erdélyre és az Alföld széleire kevésbé a Dunántulra áll. Az elmúlt héten is az előre jelzett tájakról lehetett a beküldött vizsgálati anyag alapján peronoszpóra megjelenését megállapítani. Még pedig Erdélyben Tordán, az Alföld északkeleti öblében a szerednyei és latorczai (Bereg nyiregyházai, nyiracsádi és kisvárdai (Szabolesm.), hajdunánási (Hajdum.), nagykárolyi (Szatmár-) és székelyhidi (Biharm.) járásban, továbbá az Alföld északi lankáin a szerencsi (Zemplénm.), szentpéteri és edelényi járásban (Borsodm.) ezeken kívül a lengyeltői (Somogym.) és gesztesi (Komáromm.) járásban is. Az elsoroltakon kívül számos olyan járásból is érkezett peronoszporás anyag, a melyről a baj már korábban megállapított.

A szőlőfürt Oidium betegsége is nyert már megállapítást az Intézet által. Ennek révén nemcsak a peronoszpóra ellen szükséges a védekező munkálatokat folytatni, hanem az Oidium ellen is és rézporozással a fürtöket védelemben kell részesíteni.

A tokajhegyaljai szőlőgazdák segítése. A Zemplénmegyei Gazdasági Egyesület szőlészeti szakosztálya Thuránszky László elnöklésével ülést tartott, melyen az idej válságos viszonyokra való tekintettel elhatározták, hogy lépéseket tesznek a vármegye törvényhatósági

bizottsága útján a földművelésügyi kormánynál a 600.000 koronás kölcsönösség első törlesztési határidejének 1913. év április 1-ig való elhalasztása iránt. Az ülés folyamán Hegedüs Sándor előadást tartott a szőlőműtrágyázásról.

Kimutatás

A hazai nyilvános áruraktárak és szövetségi gabonaraktárak gabona és őrlményforgalmáról és készleteiről.

1913. június 14-től 1913. június 21-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
	mennyisége métermázsákban				
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1913. júni. hó 14-én.	745699	145806	53259	181807	386074
Betét 1913. júni. 14-től rozás/1913. júni. 21-ig	29715	3410	1315	8464	119773
Kitá. 1913. júni. 14-től rozás 1913. júni. 21-ig	38536	9230	4385	17555	96057
Készlet 1913. júni. hó 21-én	706878	139486	50789	172716	409790
II. Az 1913. június hó 21-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruraktárak					
Baros	2'69	2643	50	15147	94870
Berettyóújfalú	1531	391	—	—	—
Békéscsaba	24304	264	1127	—	9852
Brassó	8539	15	452	2228	7712
Budapest	450460	55713	425	90025	73366
Csáktornya	1636	856	2398	687	1956
Czegléd	13534	—	892	858	3550
Debreczen	2925	18549	314	708	793
Dóvaványa	20089	517	80	22	791
Érmihályfalva	1476	3272	—	34	1486
Fiume	10008	110	2878	31343	69228
Győr	5088	4737	2'90	197	18034
Kaba	—	—	—	—	—
Karczag	5000	—	—	—	—
Kassa	—	—	—	—	—
Kisújszállás	6088	1197	62	120	—
Kisvárd	900	5600	—	—	250
Kolozsvár	8287	276	342	967	1856
Marosludas	—	—	—	—	—
Maros-Vásárhely	1591	311	236	420	1933
Mátészalka	504	250	—	84	—
Mezőkaszony	2522	1'88	—	—	—
Mezőtúr	15 00	512	819	504	22
Miskolc	8418	600	3600	1125	1228
Nagybecskerek	3214	—	—	19	37534
Nagykanizsa	1321	17226	13967	722	994
Nagykároly	261	1937	86	—	—
Nagyszalonta	17230	5	—	604	—
Nagyszében	583	248	440	1464	7347
Nagy-Várad	3653	1019	—	282	1039
Nyiregyháza	4020	15805	850	201	432
Nyitra	2877	279	686	—	—
Pancsova	52'6	—	—	—	1923
Pozsony	15489	825	3470	2511	195
Szarvas	4763	54	250	355	1802
Szatmár-Németi	—	—	—	—	—
Szeged	3640	1512	—	210	3165
Szombathely	211	—	9227	57	—
Temesvár	8726	4	—	688	7893
Verecz	6485	86	400	1000	9799
Eszék	—	—	—	—	—
Sziszek	907	—	—	2603	24457
Zágráb	—	2064	—	14621	203
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetségi gabonaraktárak					
	14401	65	2255	881	353

Kereskedelem, tőzsde.

Napijelentés a gabonátőzsdéről.

— 1913. június 26. —

Elegendő kínálat és mérsékelt kereslet mellett készbuzában valamivel kedvezőbb volt az irányzat és a forgalomba került 13.000 mm. 5 félérig drágábban kelt el. Rozs változatlan.

Eladatott:

Buza, Tiszavidéki: 150 mm. 79 kg. 22.15 K. 200 mm. 79 kg. 22.65 K. 100 mm. 76 kg. 21.60.

Felsőtisza: 400 mm. 79 kg. 22.20 K.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönsség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek első sorozata folyó évi július hó 9-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasméntes savanyúvíz.

Rapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES AGOST

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 3.

Pestvidéki: 100 mm. 80 kg. 22.60 K, 100 mm. 80 kg. 22.70 K, 100 mm. 79 kg. 22.35 K, 100 mm. 7 kg. 22.55 K, 2000 mm. 76 kg. 21.50 K.
Bácskai: 2800 mm. 75.5 kg. 21.80 K, 2500 mm. 75.5 kg. 22.10 K, 550 mm. 745 kg. 21.60 K.
Raktárból: 1900 mm. 75.5 kg. 21.75 K.
Tolnai: 1200 mm. 76 kg. 21.70 K.
 Mind három hónapra.
Rozs, 150 mm. 16.50 K. par.
Tengeri, 100 mm. 15.65 K, kocsira.
 Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

(Déli zárlat.)

Buza 1913. májusra ..	10.55—10.56
Buza októberre	11.47—11.48
Rozs áprilisra	9.25—9.26
Rozs októberre	9.35—9.36
Zab áprilisra	9.73—9.74
Zab októberre	8.46—8.47
Tengeri 1913. májusra..	8.02—8.03
Tengeri júliusra	8.12—8.13

SZESZ.

A szeszüzletben e héten is a kereslet élénk volt és tartós vételkedv folytán a szeszárak szilárdan zárnak.

Elkelt **finomított szesz** adózva nagyban 207—207.50 koronáig, adózatlanul 68—68.50 koronáig, míg ellenben kisebb tételek 2—2.50 kor. drágább árban zárnak.

Denaturált szesz tartott áron 56 kor. vásároltak hordóval együtt kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről folyt termelési idényre szállítandó kontingens nyersszesz gyér

a kínálat és 61.50 kor. történtek zárlatok élénk vételkedv mellett.

Budapestben a kontingens nyersszesz ára 59.50—60.50 korona.

Budapesti zárlatok nagyban :

Finomított szesz adózva	207.—208.— K
Finomított szesz adózatlan	68.—69.—
Élesztőszesz adózva	—
Élesztőszesz adózatlan	—
Nyersszesz adózva	205.—206.—
Denaturált szesz	56—56.50
Kicsinyben az ár 2—2.50 kor. drágább.	

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1913. június 27-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)

Felhozott a szokott községekben 142 szekér réti széna, 3 szekér muhar, 10 szekér zsupszalma, 17 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 18 szekér egyéb takarmány (luczerna és zabosbükknöy stb.), 100 zsák zacska.

A forgalom élénk.

Arak q-ként fillérben a következők :

Régi széna I. r. 940—1000, réti széna II. r. 700—880, réti széna csomagolása —, muhar 1060—1100 —, zsupszalma 380—480, alomszalma 300—400 takarmányszalma —, tengeriszár 700—840 egyéb takarmány —, zabos-bükknöy —, lóhere —, luczerna 700—860 (ujj), köles —, sarju — szalmaszecska 400—440, Összes kocsiszám 190. Összes suly 228.000 kilogramm.

Laptulajdonos és főszerkesztő : **ORDÓDY LÁSZLÓ.**

Felölös szerkesztő : **BUZZI F. GÉZA.**

Társzerkesztő : **FEHÉR ZOLTÁN.**

Készáru-tőzsde 1913. június 26-án.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapestben		100 kilogramm készpénz ára Budapestben	
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza :				
Tiszavidéki	75	—	79	21.85
"	76	21.10	80	21.90
"	77	21.80	81	—
"	78	21.60	—	—
Fehérmegyei	75	—	79	21.60
"	76	20.90	80	21.70
"	77	21. —	81	—
"	78	21.20	—	—
Pestvidéki	76	21. —	79	21.70
"	77	21.20	80	21.80
"	78	21.40	81	—
Bánsági	—	—	—	—
"	75	20.70	78	—
"	76	21. —	79	—
"	77	21.20	—	—
"	78	21.40	77	—
Bácskai	75	20.80	78	—
"	76	21. —	79	—
"	77	21.20	80	—
"	78	21.50	—	—
Rozs elsőrendű uj	—	—	—	16.80
középmínőségű (uj)	—	—	—	16.70
Árpa takarmányáru elsőrendű	—	—	—	16.40
másodrendű	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—
Zab elsőrendű (uj)	—	—	—	19.80
középmínőségű (uj)	—	—	—	18.40
Tengeri belöldi uj	—	—	—	—
román v. bolgár	—	—	—	—
Repczekáposzta	—	—	—	—

BIRTOK-BÉRBEADÁS.

A nagym. gróf Erdődy-féle jószágigazgatóságnál, Vasvörösvár, Vas megyében (posta, távirat, telefonállomás), Szombathely közelében fekvő körülbelül 1750 magyar hold kiterjedésű földbirtok és pedig szántóföld, rét és legelő bérbeadó. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítással GR. ERDŐDY-FÉLE JÓSZÁGIGAZGATÓ, VASVÖRÖSVÁR szolgál.

Haszonbérlet

Alsódná községben (Bihar megye) 1069 kataszt. hold tagbirtok, megfelelő egész uj gazdasági épületekkel, haszonbérbe adatik. A 1 ok azonnal ávehető. Felvilágosítással szolgál **MORVAY LORÁND** Szalárd Bihar megye.

A szőlő trágázása.

Irta **ORDÓDY LAJOS.**
Ára 3 korona.

Ajánlott küldéssel **3.45 K.**
 Utánvétellel küldve **3.65 K.**

Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágákkal úgy trágázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessük.

Megszerezhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában Budapest, József-utca 15.

VALÓ-

di francia különlegeségek (gummi és halhólyag, ugyszintén öszszes női övszerek) F. Berguerand fils leghirnevesebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50.
 Részletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágatott a »Gazdasági Lapok«-ból

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapított 1900-ban. Igazgatóság Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám. Folyó év november hó 1-től saját szék-házába, a Kálvin-térre helyeztetik át.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módzatok szerint előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzlet feleslegéből közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2 527,930 K
Tartalékok	3,357,603 "
Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett tűzkárokból	10,740,000 "
Biztosított érték tűzben 1912. évben	5,042,000 "
jégben " " "	880,000,000 "
Életizlet állománya	68,003,000 "
	15,240,000 "

A **Gazdák Biztosító Szövetkezete** társintézménye a »GONDVISELÉS« Országos Központi Segélyző Társulat utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedő leánykiházasítási (önállósítási) segélybiztosítások eszközöltemek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helycsoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX., Erkel-utca 20.

ELADÓ

a haláleset miatt feloszló Bükfalvai bérgazdaságban, vasut, posta és távirat-állomás Temesromete, **100 drb fiatal I-ső rendű jármosökör** (6 órai koplalással ölsúlykilogrammonként 90 fillérrel), **6 drb fiatal I-ső rendű muraközi ló**, **6 drb 3 éves magasvérű csikó**, **6 drb 2 éves magasvérű csikó**, **2 drb 1 éves hidegvérű csikó.**

LÖSCHNIGG ANTAL papir nagy-kereskedése **GRAZ** :: Gries-gasse 4. alkalmas megvételre ajánl :

Csomagoló papirt almáshordók és ládák kirakására. **Finom vágott burkolópapírost**, fehér vagy színes, asztali gyümölcs rendezése és csomagolásához.

Legfinomabb papirgyapotot, asztali gyümölcs rendezése és csomagolásához. **Selyem nyiradékot**, fehérrest és színeset } csomagolási célokra. **Fagyapotot**, **Szállítási czimkéket**.

Befőzéshez pergamentet ivenkben vagy tekercsekben. **Valódi pergament papírost** tekercsekben, szőlő, szárnyas, hal, vad, sajt és vaj csomagolására.

Perganyppapírost vaj csomagolására. **Wieni fogóövet**. **Faszalagpapírost**, **rovarenyvet**, **gyümölcs- és szőlővédő zacskókat**.

Mintákkal és árjegyzékkel szolgálunk.

Haszonbérleti hirdetmény.

A Felsőcséreg uralkodó család alapítványa ráczkevei uradalmához tartozó s a Csepel szigetén, a Budapest—ráczkevei helyiérdekű vasut mentén, Tököl vasúti állomás mellett fekvő Ferdinándmajori gazdaság **1914 október hó 1-től 12 évre haszonbérbe adatik.**

Nevezett gazdaság kiterjedése 597 kat. hold 1111 öl mind szántóföld, kellő gazdasági épületekkel felszerelve. A birtok bármikor megtekinthető.

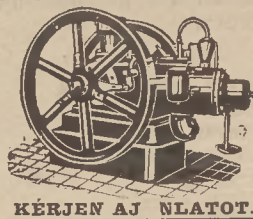
Haszonbérleti ajánlatok a beigérendő évi bérösszeg **10%-ával 1913. évi július hó 12-ig** alólírott uradalmi főtisztviséghez nyújtandók be, a hol a bérletre vonatkozó feltételek is megtekinthetők.

A Felsőcséreg uralkodó család alapítványa ráczkevei uradalmának cs. és kir. Főtisztvisége.

Grassl s. k. kir. tanácsos.

„CLIMAX“
 nyersolajmotor
 Pénzt takarít meg!!

Legolesőbb, legbizto-
 sabb üzemelő. — Ver-
 senyképes árak. —
 Elsőrangú minőség. —
 Több 100 referenzia.

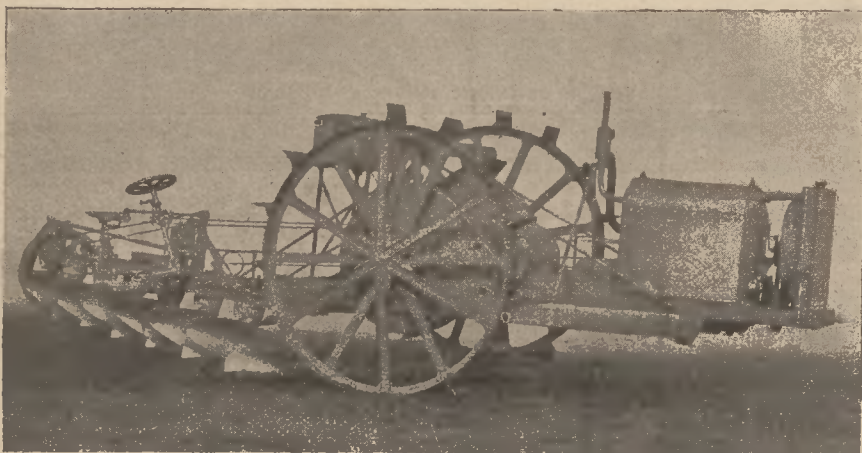

KÉRJEN AJ NLATOT.

BACHRICH és TÁRSA
 Betéti társaság
 Budapest, V/v., Váci-körút 59.
 Telefonszám: 71-01. ☐☐ Sürgőnycim: „CLIMAX“.

STOCK MOTOREKE

erős, könnyű, egyszerű, olcsó.

Üzemben megtekinthető. Résztvesz a galántai ekeversenyen.
 Minden ekeversenyen **első** díjat nyert.
 Közel 700 eke dolgozik **kifogástalanul**
 a legkülönbözőbb talajviszonyok mellett.

Vezérképviselőt:

MUNKÁCSI ÉS BÁNKI

okl. gépészmérnökök mérnöki irodája

BUDAPEST, V. KER., KLOTILD-UTCZA 4. SZÁM.

KÉPVISELETÜNK: Duna-Tisza köze, Tiszántul és Erdélyben: **DÉNES B.** betéti társaság, Budapest, V., Lipót-körút 15.

60444/913. számhoz.

ÁLLATELADÁSI HIRDETÉS.

A m. kir. teréziánumi alapítvány uradalmának haszonbérbeadása következtében az uradalom állatállományából **3 és 4 éves ardenni—muraközi csikók és 1, 2, 3, 4 és 5 éves tarka tinók és 3 éves fehér tinók.**

1913. évi junius hó 27-én reggel 9 órakor Orbó pusztán megkezdődő

nyilvános szóbeli árverés

utján eladásra kerülnek.

Az állatok darabonként kerülnek eladásra és a kikiáltási áron aluli ajánlatok el nem fogadtatnak. A vételár azonnal készpénzben fizetendő.

Az eladott állatok a vételár lefizetése után vevők tulajdonába mennek át és az eladó uradalom értük semmiféle szavatosságot nem vállal, megengedi azonban, hogy azok az árverést követő 48 órán át vevők költségére és veszélyére az uradalom területén tartassanak.

Bővebb felvilágosítást az alulirott miniszterium IX. ügyosztálya (Báthory-u. 12.) és a bátaszéki uradalmi tisztség ad,

Budapesten, 1913. junius havában.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium.